Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 102 (5963).

27 МАЙ ЖУМА

1977 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ҲАЁТИМИЗНИНГ МУҲИМ БОСҚИЧИ

БИЗНИНГ Совет Ватанимиз Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини тантанали вазиятда нишонлашга ҳозирлик кўрмоқда. Совет кишилари бу шонли юбилейни кутиб олатуриб, Ленин партияси раҳбарлигида КПСС XXV съездининг қарорларини изчиллик билан амалга оширмоқдалар ва коммунистик қурилишда янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқдалар. Улар жонажон партияга чексиз ишонадилар, партиянинг ишини ўз ишлари деб ҳисоблайдилар. Бундан бошқача бўлиши ҳам мумкин эмас: партия учун халқ манфаатларидан кўра юксакроқ манфаатлар йўқ.

КПСС Марказий Комитетининг 24 майда ўтказилган Пленумининг қарорлари буни яққол ва равшан исбот этувчи янги далилдир.

Пленум қуйидаги масалаларни қараб чиқди:

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Конституциясининг лойиҳаси тўғрисида;

Совет Иттифоқининг Давлат гимни тўғрисида;

Пленум КПСС Марказий Комитети Бош секретари, Конституция комиссиясининг раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Конституциясининг лойиҳаси тўғрисида»ги докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, комиссия тақдим этган лойиҳани асосан маъқуллади ва бу лойиҳа тўғрисидаги масалани СССР Олий Советининг Президиумига топширди ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Конституциясининг лойиҳасини умумхалқ муҳокамасига қўйишни тавсия этди.

Пленум ССР Иттифоқи Давлат гимнининг тексти ва музикавий редакциясини маъқуллади ҳамда уни СССР Олий Совети Президиумининг тасдиғига ҳавола қилди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Пленумда қилган докладида янги Конституция зарур эканлиги илмий жиҳатдан чуқур асослаб берилди, ҳозир амалда бўлган СССР Конституцияси қабул қилинган 1936 йилдан буён Совет жамиятида ва умуман жаҳонда содир бўлган жуда катта ўзгаришлар ҳар томонлама кўрсатиб ўтилди. Янги Конституциянинг мамлакат ички ҳаёти учун аҳамияти, унинг халқаро аҳамияти кўрсатиб берилди, Конституция лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига қўйилиши билан боғлиқ бўлган вазифалар белгиланди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев янги Конституцияни яратиш нима учун даркор бўлиб қолди, деган саволга жавобан ҳозирги Конституция қабул қилинганидан кейинги қирқ йил мобайнида мамлакатимизда, бутун жамиятимизда чуқур ўзгаришлар рўй берди, деб таъкидлади.

Совет Иттифоқида ривожланган, етук социалистик жамият барпо этилди. Ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида жуда катта, принципиал ўзгаришлар содир бўлди.

Мамлакат экономикаси таниб бўлмас даражада ўзгарди. Эндиликда мулкчиликнинг социалистик формалари танҳо ҳукмронлик қилмоқда. Ягона қудратли халқ хўжалик организми вужудга келди ва муваффақиятли иш олиб бормоқда. Бу организм фан-техника революциясини социализмнинг афзалликлари билан бирга қўшиш асосида ривожланмоқда.

Совет жамиятининг социал қиёфаси ҳам бошқача бўлиб қолди.

Ишчилар синфи ўзгарди. Ҳозирги кунда бу синфнинг сафларида неча ўн миллионлаб билимли, техникадан хабардор, сиёсий етук кишилар бор. Уларнинг ижтимоий активлиги, давлатни бошқаришдаги иштироки анча ўсди. Деҳқонлар ўзгариб уларнинг психологияси социализм негизида шаклланди. Колхозчи замонавий техника билан қуролланди, унинг билим даражаси, ҳаёт тарзи шаҳарликларникидан жуда кам фарқ қилади. Зиёлилар чинакам социалистик, халқ зиёлилари бўлиб қолди, уларнинг жамиятимиздаги салмоғи ўсиб бормоқда. Хуллас, Совет жамиятининг социал бирхиллиги ўсмоқда.

Бизда миллатлар юридик жиҳатдангина эмас, амалда ҳам тенг бўлиб қолдилар. Барча Совет республикалари эндиликда тараққиётнинг юксак даражасига эришдилар.

Ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар ва халқ зиёлиларининг бузилмас иттифоқи янада мустаҳкамланди. Асосий социал группалар ўртасидаги тафовутлар қадамба-қадам тугаб бормоқда. Мамлакатдаги барча миллат ва элатлар бир-бирига тобора кўпроқ яқинлашмоқда. Кишиларнинг янги тарихий бирлиги — совет халқи вужудга келди.

Ривожланган социализм қурилиши билан, аҳолининг барча табақалари ишчилар синфининг ғоявий-сиёсий позицияларига ўтиши билан пролетариат диктатураси тариқасида вужудга келган Совет давлати ўсиб, умумхалқ давлатига айланди.

Ҳозирги шароитда партиянинг роли янада ўсди. Бизнинг халқимиз эришилган муваффақиятларга, партия раҳбарлигига таяниб, янги-янги вазифаларни ҳал этмоқда. Бу вазифалар коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришдан, социалистик ижтимоий муносабатларни аста-секин коммунистик муносабатларга айлантиришдан, кишиларни коммунистик онглилик руҳида тарбиялашдан иборат.

Совет Иттифоқининг халқаро аҳволи ҳам ғоят ўзгарди. Ватанимизнинг капитализм томонидан қуршаб олинганлигига барҳам берилди. Социализм жаҳон системасига айланди. Капитализмнинг позициялари анча заифлашиб қолди. Собиқ мустаҳкамлакалар ўрнига ўнлаб ёш, суверен давлатлар вужудга келди. Советлар мамлакатининг халқаро миқёсдаги обрў-эътибори ва таъсири беҳисоб ўсди. Бунинг натижасида бутун жаҳонда кучларнинг жойланиши тамомила ўзгарди. Янги жаҳон урушига йўл қўймасликнинг реал имконияти вужудга келди. Гарчи бундай уруш хавфи анча сусайган бўлса ҳам бу соҳада ҳали кўп иш қилиш ва қаттиқ кураш олиб бориш керак.

Ана шу чуқур ўзгаришларнинг ҳаммаси янги Конституция лойиҳасида акс эттирилди. Бу лойиҳа узоқ вақт мобайнида қилинган катта ишларнинг натижаси бўлиб, партиянинг, хусусан унинг XXV съезд кўрсатган йўл-йўриқларига мос бўлиб тушади. Лойиҳада социалистик типдаги Конституциянинг В. И. Ленин белгилаб берган характерли хусусиятлари, шунингдек ҳозир амалда бўлган Асосий қонуннинг кўпгина прицинпиал қоидалари сақлаб қолинди ва ривожлантирилди.

Янги Конституция лойиҳаси Совет тарихида Конституция соҳасида тўпланган бутун тажрибани умумлаштиради ва бу тажрибани ҳозирги давр талабларига жавоб берадиган янги мазмун билан бойитади. Лойиҳа кейинги йилларда Совет қонунчилигини янгилаш ва такомиллаштириш соҳасида қилинган ишларга таянади, қардош социализм мамлакатлари Конституцияларини ривожлантириш тажрибасидан фойдаланади.

Лойиҳа мамлакатимизда содир бўлган чуқур ўзгаришларни акс эттиради ва унда СССРда ривожланган социалистик жамият вужудга келтирилганлиги ҳамда Совет давлатининг олий мақсади сифатида коммунизм қурилаётганлиги ҳақида айтилади. Лойиҳада давлатимизнинг умумхалқ давлати эканлиги таъкидлаб ўтилади. КПССнинг раҳбарлик ва етакчилик роли кенг таърифлаб берилади. Ишлаб чиқариш воситаларининг социалистик мулклиги СССР иқтисодий системасининг негизи эканлиги тўғрисидаги принципиал қоида лойиҳада сақлаб қолинган.

«...Лойиҳада баён этилган янгиликнинг бош йўналиши, — деб уқтириб ўтди ўртоқ Л. И. Брежнев, — социалистик демократияни кенгайтириш ва чуқурлаштиришдан иборат». Аввало, Советларни ташкил этишдаги ва уларнинг фаолиятидаги демократик принциплар янада ривожлантирилади. Советларнинг ва совет депутатларининг омма билан алоқаларини мустаҳкамлаш йўллари белгиланди. Касаба союзлари, комсомол, кооператив ташкилотлар ва бошқа оммавий жамоат ташкилотларининг, меҳнаткашлар коллективларининг мамлакат ҳаётида ўйнаётган муҳим роли кенг акс эттирилди.

Ҳозирги Конституциянинг совет гражданлари ҳуқуқларига доир қоидалари анча бойитилди. Гражданлар ҳуқуқий тенглигининг умумий принципини эълон қилиш билан бир қаторда кишилар ҳаётининг туб негизларига тааллуқли бўлган конкрет социал-иқтисодий ҳуқуқлар (меҳнат қилиш, дам олиш, соғлиқни сақлаш ҳуқуқи ва ҳоказо) тўғрисидаги қоидалар чуқурлаштирилди, ривожлантирилди ва кенгайтирилди. СССР гражданларининг сиёсий ҳуқуқлари ва эркинликлари аввалдагига нисбатан янада тўлароқ таърифлаб берилди. Лойиҳада кўрсатиб ўтилганидек, гражданларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларидан социалистик ижтимоий тузумга қарши, совет халқининг манфаатларига зарар етказадиган тарзда фойдаланиш мумкин эмаслигини ва фойдаланмаслик кераклигини таъкидлаб ўтиш муҳимдир.

«Ҳар бир совет кишиси, — деди ўртоқ Л. И. Брежнев, — Ватанининг қудрати ва равнақи пировардида ўз ҳуқуқларини асосий гарантияси эканлигини аниқ равшан билиб олиши керак. Бунинг учун эса ҳар бир гражданин жамият олдида ўз масъулиятини ҳис этиши, давлат олдидаги, халқ олдидаги ўз бурчини ҳалол бажариши лозим». Шу боисдан лойиҳада ҳар бир гражданнинг соф виждон билан ҳалол меҳнат қилиш, Ватанни ҳимоя қилиш бурчи таъкидлаб ўтилди. Совет давлатининг манфаатларини муҳофаза қилиш, жамоат тартибини сақлашга ёрдам бериш, жамоат мулкини талон-тарож ва исроф қилишга қарши курашиш, табиатни авайлаб сақлаш ва унинг бойликларини қўриқлаш, маданий бойликларни сақлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш мажбурияти ҳам Конституцияда белгиланган талаблардир. Лойиҳа болаларни тарбиялаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш, уларни социалистик жамиятнинг муносиб аъзолари қилиб ўстириш мажбуриятини ҳам юклайди.

Лойиҳада «Социал ривожланиш ва маданият» боби бор. Бу бобда давлат маориф, фан ва санъатни ривожлантириш тўғрисида, гражданларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш ҳақида ғамхўрлик қилиши айтилган.

Социалистик қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни янада мустаҳкамлаш лойиҳада ўзининг аниқ ифодасини топди. Партия Марказий Комитети, Совет давлати совет қонунларини такомиллаштириш, гражданлар ҳуқуқларининг бирон тарзда бузилишига қарши, бюрократик бузишларга қарши мустаҳкам гарантияларни вужудга келтириш соҳасида кўп иш қилдилар. Лойиҳа ана шу гарантияларни умумлаштириб, Конституция ва қонунларга риоя қилиш барча давлат органлари ва мансабдор шахсларнинг, жамоат ташкилотлари ва гражданларнинг бурчи эканлигини таъкидлайди.

СССР федератив тузилишининг яхши натижа берган асосий белгилари лойиҳада тўла-тўкис сақланган. Миллий давлат тузилиши масалаларининг ҳал этилиши кўп миллатли Иттифоқимизнинг муштарак манфаатларини уни ташкил этган республикалардан ҳар бирининг манфаатлари билан чинакам демократик равишда боғлашни, Ватанимиздаги барча миллат ва элатларнинг ҳар томонлама равнақ топиши ва бир-бири билан муттасил яқинлашувини таъминлайди.

Лойиҳа халқ хўжалиги тараққиётидаги янги босқични акс эттириш билан бирга СССР экономикаси мамлакат территориясидаги ижтимоий ишлаб чиқаришнинг барча бўғинларини, тақсимот ва айирбошлашни қамраб олган ягона халқ хўжалик комплексига айланганлигини кўрсатади. Марказлаштирилган планли раҳбарликни корхоналар ва бирлашмаларнинг хўжалик соҳасида мустақил иш юритиши ва ташаббуси билан қўшиб олиб бориш каби социалистик экономиканинг муҳим омили ҳам мустаҳкамланди.

«Ташқи сиёсат» деган махсус боб Конституцияга биринчи марта киритилди. Бу бобда айтиладики, Совет давлати ленинча тинчлик сиёсатини изчиллик билан амалга ошириб келмоқда, халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш ва халқаро майдонда кенг ҳамкорлик учун курашмоқда. «Социалистик Ватанни ҳимоя қилиш» деган махсус боб ҳам биринчи марта киритилди.

Янги Конституциянинг қабул қилиниши, деб уқтириб ўтди ўртоқ Л. И. Брежнев, мамлакат ҳаёти учун жуда катта аҳамиятга молик бўлади. Янги Конституция қоидаларининг рўёбга чиқарилиши бутун давлат ва хўжалик фаолиятимизнинг, ҳокимият ва бошқарув органларининг бутун ишини сифат жиҳатидан янги поғонага кўтариши керак.

Конституция Совет қонунчилигини янада такомиллаштириш негизи бўлиб хизмат қилади. Бу Конституция асосида иттифоқдош ва автоном республикаларнинг янги Конституцияларини ҳамда бошқа бир қанча қонун актларини ишлаб чиқиш ва тасдиқлаш лозим. Конституция КПСС XXV съездининг қарорига мувофиқ тузила бошланган Совет давлати қонунларининг негизи, мажмуаси бўлиб қолади.

Айни вақтда янги Конституция совет қонунлари талабларига қаттиқ риоя қилинишини таъминлайдиган барча органларнинг фаолиятини анча яхшилашга олиб келиши керак. Бунда гап прокуратура, суд, арбитраж ҳақида, бошқа маъмурий органлар ва халқ контроли тўғрисида бораётир. Партия ана шу органларнинг ҳаммасидан янада кўпроқ ташаббус кўрсатишини, принципиалликни, совет ҳуқуқ-тартиботининг ҳар қандай тарзда бузилишига қарши муросасиз кураш олиб боришни талаб қилади.

Конституция — ҳамма учун қонундир. Ҳамма босқичлардаги Советлар ҳам, ҳукумат ҳам, министрликлар ҳам, идоралар ҳам, маҳаллий ҳокимият органлари ҳам ўз ишини доим Конституция талабларига мувофиқ олиб боришлари керак. Партия ташкилотлари давлат ва хўжалик органларининг раҳбарлари бўлган коммунистлардан улар Конституцияда белгиланган бурчларини бажаришларини қаттиқ талаб этишлари керак.

Янги Конституциянинг амалга оширилиши миллион-миллион совет кишиларини экономикани бошқаришда, давлат аппарати ишини контроль қилишда янада активроқ қатнаштириш имконини беради.

СССР Янги Конституциясининг қабул қилиниши Ватанимиз доирасидан ташқарида ҳам катта аҳамият касб этади. Бу Конституция социалистик давлат қандай ривожланаётганлигини, социалистик демократиянинг моҳияти нимадан иборат эканлигини бутун жаҳонга кўрсатади, давлат ва жамият ишларини бошқаришда кенг халқ оммасини реал қатнаштиришнинг хилма-хил формаларини ва уларнинг доим кенг қўламда иштирок қилишини кўрсатиб беради.

Янги Конституция ғалаба қилган социализмнинг биринчи давлати ўз ташқи сиёсатининг олий принципи сифатида «Тинчлик» сўзини ўз байроғига абадий ёзиб қўйганлигини яққол кўрсатиб беради. Бу принцип совет халқининг ва планетадаги бошқа ҳамма халқларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади. Янги Конституция жаҳон социализми тажрибасининг муштарак хазинасини бойитади. Ғалаба қилган социализмнинг СССР Асосий қонунида акс эттирилган муваффақиятлари ҳали яқиндагина социалистик тараққиёт йўлини танлаб олган мамлакатларнинг халқлари учун илҳомбахш намуна бўлади, капитализм дунёсидаги меҳнаткашлар оммасининг ўз ҳуқуқлари учун, капиталистик эксплуатация асоратидан халос бўлиш учун олиб бораётган курашида уларнинг ишончини оширади.

Янги Конституция лойиҳаси умумхалқ муҳокамасига қўйилиши муносабати билан миқёси ва аҳамияти жиҳатидан катта ишларни бажариш керак. Лойиҳа муҳокамасини Октябрнинг 60 йиллиги байрамига тайёргарлик билан узвий равишда боғлаб бориш муҳимдир. Дарҳақиқат, совет халқи революциянинг асосий ғалабалари, янги жамият қурилишининг биз босиб ўтган йўли акс эттирилган ҳужжатни муҳокама қилади.

Вазифа аввало, лойиҳанинг максимал даражада кенг, эркин ва чинакам амалий муҳокама этилишини таъминлаш ва меҳнаткашлар оммасини бу ишга жалб этишдан иборат.

Совет халқи КПСС XXV съездининг қарорларини бажариш учун зўр ғайрат билан кураш олиб бораётган бир даврда янги Конституция лойиҳасининг бутун халқ томонидан муҳокама қилиниши бутун жамоат ҳаётини янада активлаштиришга ва омманинг янги ижодий кучларини рўёбга чиқаришга ёрдам беради, социалистик мусобақани янада авж олдириб юборади, ҳар бир кишининг ўзига топширилган иш учун масъулиятини оширади.

Янги Конституция лойиҳасининг бутун халқ ўртасида муҳокама этилишига етакчилик қилиш, бу муҳокамани кенг қўламда олиб боришга ёрдам бериш — партия ташкилотлари ва партия органларининг бурчидир. Лойиҳани муҳокама қилиш — Советларнинг жонажон ишидир. Улар мамлакатнинг катта ёшдаги бутун аҳолисини бу ишга жалб этишлари керак. Партия оммавий жамоат ташкилотларининг, аввало касаба союзлари ва комсомолнинг, ижодий союзларининг, илмий коллективларининг лойиҳани муҳокама қилишда актив қатнашишларига умид боғлайди.

Оммавий ахборот ва пропаганда воситалари айниқса катта роль ўйнаши керак. Матбуотимиз, телевидение ва радиомиздан меҳнаткашларнинг овозига эътибор билан қараш, муҳокаманинг боришини маҳорат билан ёрқин ёритиш талаб этилади. Синфий муҳолифларимиз билан олиб бориладиган бахсларда эътиқод ва принципларимизни изчиллик билан қаттиқ туриб ҳимоя қилиш лозим.

Хуллас, деди ўртоқ Л. И. Брежнев, «Янги Конституция лойиҳасини муҳокама қилиш барча ташкилотларимиз ва барча кадрларимиз учун ғоят муҳим иш бўлиб қолиши керак». Муҳокаманинг яхши ва тўғри уюштирилиши шу йилнинг — СССР янги Конституцияси қабул қилинадиган ва Улуғ Октябрь 60 йиллиги нишонланадиган йилнинг сиёсий ва иқтисодий якунларини шубҳасиз яхшилайди.

Совет кишилари партия Марказий Комитети Пленумининг қарорларини баланд руҳ билан қизғин маъқулламоқдалар, партиянинг ички ва ташқи сиёсатини, партия Марказий Комитетининг, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Марказий Комитет Сиёсий бюросининг самарали ижодий фаолиятини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар, барча ғалабаларимизнинг ташкилотчиси ва илҳомчиси — Ленин партияси теварагига янада маҳкам жипслашмоқдалар.

СССР янги Конституциясининг қабул қилиниши мамлакатнинг сиёсий тарихида муҳим босқич бўлиб қолади. Бу Конституциянинг қабул қилиниши ленинчи партиямизнинг, бутун халқимизнинг коммунизм қурилиши улуғ ишига ва шу билан бирга, бутун дунё меҳнаткашларининг озодлик учун, инсоният тараққиёти учун, Ер юзида мустаҳкам тинчлик учун курашдан иборат интернационал ишига қўшган яна бир тарихий ҳиссаси бўлади.

(«ПРАВДА»нинг 1977 йил 26 май сонидаги бош мақоласи).

БУТУН ХАЛҚ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДА

ЯКДИЛЛИК БИЛАН

Ташсельмашчилар КПСС Марказий Комитетининг Пленуми тўғрисидаги ахборотни, партиямиз Марказий Комитетининг Бош секретари, Конституция Комиссиясининг раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг қилган докладини зўр қизиқиш билан кутиб олдилар. Леонид Ильич Брежнев Советлар мамлакати янги Конституциясини тузиш зарурати туғилганини равшан ифодалаб берди ва жамиятимиздаги чуқур ўзгаришлар шуни тақозо этаётганини ҳар томонлама асослади.

Ишчи ва деҳқонлар ўртасидаги бузилмас иттифоқнинг янада мустаҳкамланганлиги мана шу ўзгаришлардан биридир.

Ҳа, ҳақиқатан ҳам ўроқ ва болға дўстлиги ҳозирги пайтда ҳар қачонгидан ҳам мустаҳкамдир. «Ташсельмаш» заводининг ишчи ва хизматчилари буни ўз фаолиятларида яққол кўриб турибдилар. Жумладан, биз ишлаб чиқараётган «зангори кемалар» серқуёш Ўзбекистонимиз ва бошқа қардош республикалар пахта пайкалларида жавлон уриб, колхозчилар оғирини енгил қилмоқда. Биз Тошкент ва Сирдарё областларидаги қатор хўжаликларни оталиққа олганмиз. Ишчи ва хизматчиларимиз уларга ем-хашак жамғаришда, «оқ олтин» йиғим-теримида яқиндан ёрдам бермоқдалар.

Ташсельмашчилар КПСС Марказий Комитети Пленумининг СССР Конституцияси лойиҳасини асосан маъқуллаган қарорини якдиллик билан қўллаб-қувватлайдилар. Биз ишончимиз комилки, лойиҳани умумхалқ муҳокамаси меҳнаткашларни янги-янги меҳнат зафарлари сари илҳомлантиради.

С. ТОЖИЕВ.
«Ташсельмаш» заводи партия комитетининг секретари.

ЮТУҚЛАРГА ЧОРЛАЙДИ

Коллективимизда КПСС Марказий Комитетининг СССР Конституцияси лойиҳаси ҳақидаги масалани муҳокама этган Пленуми ҳақидаги информацион билдиришни зўр қизиқиш билан ўрганиб чиқдик.

Халқ хўжалигига раҳбарликнинг асосий принциплари лойиҳага киритилганлиги диққатга сазовордир. Бу социалистик экономикамизни қудратли суръатлар билан ўстириш масалалари билан чамбарчас боғланган. Коллективимиз деҳқонларининг ҳам хўжалик экономикасини кўтариш борасида алоҳида мўлжаллари бор. Бу йил гектаридан олинадиган пахта, дон, маккажўхори ва шоли ҳосилдорлигини кўпайтиришга аҳд қилганмиз.

Янги Конституция лойиҳасининг махсус боблари СССР нинг тинчликсевар ташқи сиёсати ва социалистик Ватанни ҳимоя қилишга бағишланган. Бу осмонимизнинг мусаффо бўлишини, унда ҳамиша тинчлик кабутари парвоз қилишини истовчи совет кишиларининг эзгу орзу-умидларига тўла мос тушади.

А. МУСАЕВ,
Бекобод районидаги А. Мавлонов номли совхоз партия комитетининг секретари.

БУЮК ЎЗГАРИШЛАР ҚОМУСИ

КПСС Марказий Комитетининг куни кеча бўлиб ўтган Пленуми жаҳонда биринчи социалистик давлатимиз учун жуда катта аҳамиятга эга бўлган масалани, СССР нинг янги Конституцияси лойиҳаси ҳақидаги масалани муҳокама қилди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу Пленумда қилган докладида янги Конституциянинг зарурлиги илмий жиҳатдан чуқур асослаб берилди. Чиндан ҳам ҳозир амалда бўлган СССР Конституцияси қабул қилинган пайтдан буён ўтган қирқ йил мобайнида совет жамиятимизда ва бутун дунёда улкан ўзгаришлар содир бўлди. Мамлакатимизда ривожланган етук социалистик жамият барпо қилинди, унинг экономикаси, совет жамиятининг социал қиёфаси, фани ва маданияти, халқ турмуш даражаси мисли кўрилмаган суръатлар билан ўсиб, ривожланди. Дастлаб пролетариат диктатураси сифатида вужудга келган Совет давлати умумхалқ давлатига айланди.

Ана шу улкан ўзгаришлар давлатимизнинг янги қомусида ўзининг тўла ифодасини топади. Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллигини тантанали нишонлаш учун зўр тайёргарлик кўрилаётган бир даврда янги Совет Конституциясининг умумхалқ муҳокамасига қўйилиши жуда катта аҳамиятга эгадир.

А. МАМЕДОВ,
иқтисод фанлари доктори.

✦ ТОШКЕНТДАГИ. Октябрь революцияси номли тепловоз вагон ремонти заводининг электр слесарлар бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг аъзоси Н. М. Железнов завод ишчиларига КПСС Марказий Комитети май ойи Пленумининг аҳамияти ҳақида гапириб бермоқда.

А. Абалян фотоси.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Ўзбекистон саноат корхоналарининг коллективлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, маҳсулот реализация қилиш юзасидан 1977 йил январь—май планини муддатидан илгари, 26 май куни бажардилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармаси.

* * *

Пойтахт области меҳнаткашлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириб, саноат маҳсулотини реализация қилиш ҳамда кўпчилик муҳим маҳсулот турларини ишлаб чиқариш бўйича 1977 йил беш ойлик планини муддатидан илгари, 27 майда бажардилар. Тошкент, Янгийўл, Ангрен, Бекобод, Оққўрғон, Бўка, Юқори Чирчиқ районларининг барча корхоналари план топшириқларини муваффақиятли адо этдилар.

Республикамиз саноат корхоналарининг ишчилари ва транспорт ходимларидан 14 киши Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллик кунига қадар 3,5—4 йиллик топшириқларини бажариш ҳамда ўнинчи беш йиллик планларини муддатидан илгари адо этиш юзасидан бошлаган ва Ўзбекистон КП Марказий Комитети томонидан маъқулланган ташаббус областимиз шаҳар ва районларида янада кенг қулоч ёймоқда. Бугунги кунгача областимизнинг 2700 меҳнаткашлари шу ташаббусга қўшилиб ишлаяпти.

Область саноат корхоналарининг коллективлари ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, май ойи охиригача пландан ташқари 50 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилишга қарор қилдилар.

ПИСКЕНТ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ПИСКЕНТ район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Унда ташкилий масала кўриб чиқилди.

Пленум В. Н. Любчиковни бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан район партия комитетининг иккинчи секретари ва бюро аъзолигидан озод қилди.

Пленум область партия комитетида инструктор бўлиб ишлаган В. Г. Гришчукни Пискент район партия комитетининг иккинчи секретари ва бюро аъзоси қилиб сайлади.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПИЛЛА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА 26 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида) Биринчи устун — бир кунлик ўсиш, иккинчи устун — мавсум бошидан буён:

Бекобод	6,0	119,3
Калинин	0,8	119,2
Янгийўл	1,6	119,2
Қуйи Чирчиқ	4,8	114,6
Ўрта Чирчиқ	4,2	113,9
Оққўрғон	0,6	113,0
Чиноз	0,7	-112,8
Бўка	6,8	112,5
Тошкент	0,6	107,5
Орджоникидзе	2,6	106,1
Пискент	1,6	103,4
Оҳангарон	16,5	31,0
Бўстонлиқ	8,5	28,5
Юқори Чирчиқ	15,7	20,0
Область бўйича:	4,8	95,8

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ДАҒАЛ ХАШАК ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА ШУ ЙИЛ 26 МАЙГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Топшириққа нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — бир кунлик ўсиш, иккинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бўка	—	52,0
Оққўрғон	—	51,7
Калинин	1,0	50,6
Пискент	—	44,9
Тошкент	0,3	44,5
Оҳангарон	1,0	42,0
Ўрта Чирчиқ	0,8	36,6
Орджоникидзе	0,9	36,5
Янгийўл	—	35,7
Чиноз	0,2	34,6
Бекобод	0,3	34,4
Қуйи Чирчиқ	0,6	29,0
Юқори Чирчиқ	0,7	19,2
Бўстонлиқ	1,6	18,4
Область бўйича:	0,6	37,2

КОМСОМОЛ АХБОРОТИ

ЁШЛАР ШАНБАЛИГИ

Областимизнинг комсомол-ёшлари ВЛКСМ Марказий Комитети Бюросининг 25 июнда Бутуниттифоқ комсомол-ёшлар шанбалигини ўтказиш ҳақидаги қарорини қизғин маъқулламоқдалар.

«Узбекшахтострой» трестининг Л. Темиргалиева бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси йиғилишида шанба куни энг юқори унум билан сифатли меҳнат қилиш, кунлик нормани 1,5 баробар ошириб адо этиш, меҳнат ҳақининг маълум қисмини ёшлар ва студентларнинг XI Жаҳон фестивали фондига ўтказишга қарор қилинди.

Оржоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг Қ. Саъдиев раҳбарлик қилаётган чорвачилик комсомол-ёшлар бригадаси шанбалик кунигача ярим йиллик топшириқни зиёдаси билан адо этиш ва ўша куни юксак унум билан меҳнат қилишга сўз берди. Шунингдек, ана шу колхознинг механизатори А. Акромов шанбаликда икки нормани бажаришга аҳд қилди. Кўпгина ёш механизаторлар А. Акромовнинг ташаббусига қўшилдилар.

●

БИРИНЧИ БОСҚИЧ ҒОЛИБЛАРИ

1977 йилда маккажўхоридан юқори ҳосил олиш учун бошланган область социалистик мусобақасининг биринчи босқичига якун ясалди.

Область комсомол комитети секретариати, область қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармаси, қишлоқ хўжалик ходимлари область касаба союз комитети президиуми ва область илмий техника жамияти бошқармаси қарори билан Юқори Чирчиқ район комсомол ташкилоти ғолиб деб топилди. Районга область комсомол комитетининг кўчма вимпели ва фахрий ёрлиғи топширилди. Шунингдек, Қуйи Чирчиқ, Оққўрғон, Калинин районлари ёш маккажўхорикорларнинг муваффақиятлари ҳам таъкидлаб ўтилди.

Қуйи Чирчиқ районидаги «Москва» колхозининг Аҳмад Ғофуров, Калинин районидаги Куйбишев номли колхознинг Раҳмат Ортиқов бошлиқ маккажўхорикорлик комсомол-ёшлар коллективлари область комсомол комитетининг фахрий ёрлиқлари билан тақдирландилар.

●

МАҲОРАТ КОНКУРСИ

Октябрь революцияси номли заводда касблар бўйича маҳорат конкурси бўлиб ўтди. Унда тажриба-механика заводи, «Электроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Октябрь революцияси номли завод, 1-авторемонт заводининг ёш токарлари, фрезерчилари ва слесарлари иштирок этдилар. «Электроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси Ю. Нехорошев токарлар баҳсида ғолиб деб топилди. Бирлашманинг слесари В. Фёдоров ҳам соврин эгаси бўлди.

Фрезерчилар ўртасидаги мусобақада Октябрь революцияси номли завод вакили А. Мамедов ютуқни қўлга киритди. Ғолибларга ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Моҳир уста» кўкрак нишонлари топширилди.

●

ҲАРБИЙ-ВАТАНПАРВАРЛИК ҚЎШИҚЛАРИ ФЕСТИВАЛИ

Ангренда ҳарбий-ватанпарварлик қўшиқлари фестивали бўлиб ўтди. Шаҳар комсомол комитети ва шаҳар ижроия комитетининг маданият бўлими томонидан уюштирилган фестивалда 9 корхонанинг вокаль-инструментал ансамбллари иштирок этишди. Шаҳардаги 2-маданият уйининг «Гноми», резина-техника заводининг «Ашула ва биз» коллективлари фестиваль лауреати деган шарафли номни олишга муяссар бўлишди. Уларга шаҳар комсомол комитетининг ёрлиқлари ва қимматбаҳо совғалар берилди.

Тошкент ремонт-механика заводи темирчилик-пресс цехининг термисти Борис Валиев айни кунларда 1980 йил ҳисобига меҳнат қиляпти. У шахсий беш йиллик топшириғини Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги байрамигача бажариш мажбуриятини олган. Илғор ишчининг ҳозирги иш суръати бу юксак мажбуриятни ўз вақтида бажарилишидан далолат бериб турибди. Суратда: коммунистик меҳнат зарбдори Б. Валиев иш устида.

Э. Миргиязов фотоси.

ҚУРИЛИШ МАЙДОНЛАРИДА

ЯНГИ КОМПЛЕКС

Лоҳутий номи билан юритиладиган кўчада Тошкент автомобиль йўллари қурилиши инженерлари институти учун янги бино комплекси қад кўтармоқда. Комплексга иккита тўққиз қаватли ўқув ишлаб чиқариш блоки, маъмурий хўжалик бинолари, мажлислар зали, кутубхона ва ошхона киради.

Комплекс лойиҳасини «Ташгипрогор» институти ходимлари ишлаб чиқишган. Лойиҳа муаллифлари қурилишнинг янги методларидан кенг фойдаланганлар. Жумладан, бинонинг пардозлаш ишларида мармар ва гранит, алюминий витражлари кенг қўлланилади.

Ҳозир қурилишда ишлар авжида. Бинокорлар тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилида комплекснинг дастлабки навбатини топшириш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

●

ФАБРИКА ИШЧИЛАРИ УЧУН

«Главташкентстрой»нинг 4-трестига қарашли 38-қурилиш бошқармаси коммунистик меҳнат комплекс бригадаси шу кунларда Ленин районидаги Полторацкий кўчасида меҳнат қилмоқда. Иззат Расулев бошчилигидаги бригада аъзолари бу ерда Тошкент каноп фабрикаси ишчи ва хизматчиларига тўққиз қаватли 32 квартирали турар-жой биносини қуриб бермоқдалар.

Куни кеча қурилишнинг дастлабки цикл монтажи якунланди. Бригадада ўттиз киши меҳнат қилади. Уларнинг ҳаммаси бир неча касб эгаларидирлар. Ҳар бир ишчи монтажчи, ғишт терувчи, пайвандчи ва бошқа ишларни бажара олади. Бинокорлар графикдан ярим ой ўзиб меҳнат қилишмоқда.

— Бригада аъзолари Октябрь 60 йиллиги шарафига мусобақани авж олдириб юборганлар, — деди бошқарма бошлиғи Г. Трекусов. — Улар беш йилликнинг икки йиллик топшириғини 7 ноябргача бажаришга аҳд қилишган. Бригада аъзолари шу кунларда ана шу юксак мажбуриятни бажариш иштиёқида тер тўкмоқдалар.

●

МАЙДОН ҲУСН ОЧМОҚДА

Шаҳримиздаги энг кўҳна Хадра майдони кундан-кунга ҳусн очмоқда. Ҳозир 159-трестнинг 22-қурилиш бошқармаси бинокорлари бу ерда яна битта олти қаватли бино бунёд қилмоқдалар. Бу ерга «Средазуголь» комбинати кўчиб ўтади.

Айни кунларда Владимир Воронов бошчилигидаги монтажчилар бригадаси учинчи қаватдаги ишларни тугатай деб қолди. Коллектив кундалик нормани 125—130 процентга бажармоқда.

Ўзаро социалистик мусобақада монтажчилардан М. Горбунов, пайвандчилардан И. Чурубаевлар бошқаларга ўрнак кўрсатишмоқда. Бинокорлар Улуғ Октябрь 60 йиллиги шарафига ўтказилаётган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, байрамга муносиб совға тайёрлашмоқда.

М. ФЕЛЬДМАН.

ЛЕКТОРЛАР СЕМИНАРИ

ТОШКЕНТ область партия комитетининг мажлислар залида партия, комсомол комитетлари ва Тошкент область «Билим» жамияти лекторларининг «Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги— совет халқи ҳаётида, жаҳон озодлик ҳаракатининг ривожланишида муҳим воқеа» темасида семинари бўлиб ўтди.

Семинар қатнашчилари Тошкент олий партия мактабининг доценти, фалсафа фанлари кандидати И. А. Ўрмоновнинг «Ривожланган социализм — Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабасининг самарасидир» темасидаги лекциясини қизиқиш билан тингладилар. Низомий номли Тошкент давлат педагогика институтининг проректори, доцент Ф. М. Прудников «Улуғ Октябрь ва икки системанинг идеологик кураши» мавзуидаги лекция билан чиқди, Ўзбекистон КП Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари, доцент, фалсафа фанлари кандидати Ш. Ғ. Яхёев «Улуғ Октябрь ва КПССнинг тинчлик, халқаро ҳамкорлик ва халқлар мустақиллиги учун кураши» ҳақида лекция ўқиди.

Лекторлар ўз чиқишларида КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил май Пленуми қарорлари ҳақида батафсил тўхталдилар. Маълумки, Пленумда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, Конституция комиссиясининг раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Конституциясининг лойиҳаси тўғрисидаги» доклади муҳокама қилинди ва ССР Иттифоқи Давлат гимнининг тексти ва музикавий редакцияси маъқулланди. Лекторлар семинар қатнашчиларининг қатор саволларига жавоб беришди.

МАШҒУЛОТЛАР ҚИЗИҚАРЛИ ЎТМОҚДА

Саидғани Мўминов Қуйи Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхознинг «Қизил Шарқ» участкасида ташкил этилган «Социализм ва меҳнат» курсини ўрганиш мактабида машғулотлар олиб боради. Ҳозир бу мактабда унинг раҳбарлигида ўттиздан ортиқ тингловчи партия иқтисодий сиёсатининг асосий масалаларини ўрганмоқда.

Пропагандист С. Мўминов ҳар бир машғулотининг қизиқарли ва самарали ўтиши учун олдиндан пухта тайёргарлик кўради. Назарий масалаларни хўжаликнинг кундалик фаолияти билан боғлашга алоҳида аҳамият бериб, амалий машғулотлар ҳам ўтказиб туради. Шундай машғулотлардан бирида КПСС Марказий Комитетининг Октябрь (1976 йил) Пленуми қарорлари асосида қишлоқ хўжалигида меҳнат унумдорлигини ошириш масалалари муҳокама қилинди. Ана шунда бир неча тингловчи хўжаликда меҳнат унумдорлигини янада кўтаришнинг мавжуд резерв ва имкониятлари ҳақида сўзлаб берди, бошқа тингловчилар ҳам шу масала юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Семинар машғулотларида колхоз раҳбарлари, бригада ҳамда звено бошлиқлари, механизаторлар ҳам қатнашишади. Район Советининг депутати, бригада бошлиғи Шафоат Абдуллаева семинарлардан бирида ўз бригадаси мисолида пахтадан мўл ҳосил олиш йўллари, колхоз партия комитетининг аъзоси, механизатор Эркин Саидиброҳимов хўжаликда машина ва механизмлардан тўғри ва самарали фойдаланиш усуллари ҳақида тингловчиларга батафсил гапириб беришди.

Бу йил хўжалик коллективи 50 центнердан «оқ олтин» ҳосили етиштириш юзасидан социалистик мажбурият олган. Пропагандист С. Мўминов бошқараётган партия ўқуви машғулотлари ҳам ана шу мақсадга қаратилган.

Ҳ. ЮСУПОВ,
колхоз партия ташкилоти ҳузуридаги сиёсий маориф кабинетининг мудири.

ОНА-ЮРТ ТАРОНАСИ

ТАҚРИЗ

Муҳаббат ва шеърият бир-бири билан чамбарчас боғланган. Бу боғланиш ҳар бир санъаткор ижодида ўзига хос тарзда кўрилади ва маълум қирралари билан бир-бирларидан ажралиб туради. Муҳаббат мавзуси айрим шоирларимиз ижодида она юртга, севикли ёрга, муштипар онаизорга бўлган жўшқин илҳомларидан сайқал топиб, ҳақиқий санъат асарларининг юзага келишида муҳим бир омил вазифасини ўтайди.

Буни истеъдодли шоир Барот Бойқобилов ижоди тимсолида ҳам кўриш мумкин. Шоирнинг дастлабки ижодида, шеърий мажмуаларида ёрга бўлган муҳаббат биринчи планда турса, кейинги йилларда нашр қилинган «Севги хиёбони», «Шарқ камалаги» китобларида муҳаббат кенг планда, улкан ижтимоий фикрлар билан қоришиқ ҳолда баён қилинганлигининг гувоҳи бўламиз. Бизнинг бу фикримизга ўтган йили «Ёш гвардия» нашриёти томонидан чоп этилган шоирнинг «Мени кутинг, юлдузлар» тўплами ҳам яққол мисол бўла олади. Тўпламдан шоирнинг «Учинчи авлод», «Афросиёб» каби туркум шеърлари ўрин олган.

Б. Бойқобилов шеърларида она Ватанимизнинг бугунги улуғворлиги ва салобати ғурур билан куйланади. Шарқнинг тарихий шаҳри Самарқанднинг кўзни қамаштирарли гўзалликларини, Тайга ўрмонлари, Шимол кенгликларини шоир фахр ва кўтаринки пафос билан қоғозга туширади.

Б. Бойқобилов доим ижодий изланишда. Шоир шу куннинг энг долзарб масалаларини қоғозга бадиий ҳолда туширишга ҳаракат қилади. «Тинчлик программаси» шеърини ана шундай ҳаракатнинг, изланишнинг самараси деб билмоқ керак. Бу шеър шундай мисралар билан бошланади.

«Бир кам» дунё эмас,
бизнинг бу дунё
Барча ҳужайраси тугал бир
олам.
Тўрт мучали соғлом бўлса
ҳам аммо
Қалбини эзгувчи дарди
эмас кам.

Ўқувчида беихтиёр «қалбини эзгувчи дардлар» нима экан? деган савол туғилади ва бу саволга кейинги мисралардан жавоб топилади.

Қалбини эзгувчи дарди эмас
кам
Дард билан уммондай
чайқалиб турар.
Бир қуёш ёғдусин кўрса
ҳам баҳам
Тинчликка муҳтождир
фарзанди башар.

Шеърда планетамиздаги энг асосий масала — тинчликнинг кишилар, мамлакат тақдирида муҳим роль ўйнаётганлиги бадиий таҳлил этилган. Партиямизнинг тинчлик соҳасида олиб бораётган ҳаққоний кураши поэтик мисраларда ўз ифодасини топган ва тинчликнинг туб моҳияти очиб берилган.

Шоир ижодида бундай улкан ижтимоий фикрларни юзага келтирган нарса аввало она юртга бўлган чексиз муҳаббат ва садоқат туфайлидир. Ана шу муҳаббат ва садоқат туфайли шоирнинг овози янада жарангдор, шеърлари эса қанотлидир. Б. Бойқобилов ижодида унинг шеърларига илк қанот бериб, парвозлантирган, она шаҳри Самарқанд нафаси барқ уриб туради. Шунинг учун ҳам тўпламдаги «Самарқанд рисоласи» ва «Афросиёб» достони ҳақида кўпроқ фикр юритамиз.

Самарқанд мавзусининг Барот Бойқобилов ижодида ўз нафислиги билан куйланишининг боиси — шоир бу қадимий шаҳарда жўшқин ёшлик даврини ўтказгани, тинмай ўқиб, изланиб, ижоднинг сермашаққат йўлида заҳмат чекканлиги билан изоҳланади. Шунинг учун ҳам шоир ижодида Самарқанд мавзуси ўзга санъаткорларникидан фарқли равишда қуруқ тавсиф қилинмасдан, балки қадимги салобати ва бугунги кўрки билан биргаликда, ранг-баранг жилолари билан жўшқин эҳтиросларнинг уйғун ҳолида куйланади.

Шоир ўз ижодий эътиқодининг маълум бир қирраларини ўзида мужассамлаштирган «Умрим ва шеърим» номли шеърида фахр билан шундай ёзади:

Самарқандда туғилганимда,
Бахт нурига йўғрилганимда,
Юртим берди қўлимга
қалам.
Шодлик бўлсин деб сенга
ҳамдам.

Халқлар дўстлиги мавзуси ҳам Барот Бойқобилов ижодида катта ўрин эгаллайди. «Самарқанд рисоласи»га кирган «Юлдуз» номли ғазал бор. Бу ғазалда шоир тарихга бугунги кун нуқтаи назаридан ўзига хос ёндошади. Боболаримиз орзу қилган Самарқанд ҳозир халқлар дўстлигидан мунаввар, гўзал шаҳарга айланганлигини шоир қуйидаги байтларда тараннум этади:

Тожигу озар кўкин сурайё
янглиғ безаб,
Дўстликка маёқ бўлмиш
ўзбек ошёнида.
Не ажабким Улуғбек шу
юлдузин бир замон,
Каромат этган бўлса
«Зичи Курагони»да.

Истеъдодли шоирнинг «Самарқанд рисоласи», «Сиёб кечаси», «Армон», «Самарқанд», «Тарих ўқитувчисига» каби шеър ва ғазаллари ҳам она шаҳарга бўлган фарзандлик муҳаббати билан йўғрилгандир.

Барот Бойқобилов Самарқанд кишиларининг турмуш тарзини, қалбини яхши билади ва энг асосийси буларни поэтик маҳорат билан ўқувчига етказа олади. Бу хусусда унинг «Армон» номли шеъри, айниқса характерлидир. Шеърда икки ёшнинг севгиси, улар муҳаббатининг фожиага юз тутиши, келинчакнинг ёри учун жонини ҳам аямаганлиги баён қилинади. Ёридан мангуга ажраган йигит руҳан эзилади, унга энди ҳаётнинг қизиғи йўқдек туюлади, лекин у ҳаётда юз тубан кетмайди. Яшашнинг мураккаблигини ва шу билан бирга тотлилигини англайди:

Умрини олқишлаб сайради
булбул,
Ва лекин қалбида қолди бир
армон.

Гўзал ёри унга армон бўлиб қолади, у энди ёр ташвишлари билан ўлимга, фожиага аччиқма-аччиқ яшай бошлайди. Йигит қалбида ёрга бўлган муҳаббат ўрнида янада мазмунли, баркамол бир муҳаббат барқ уради. Эндиликда у севгилиси учун ҳам яшаши кераклигини, ташвишлари илгаригидан икки баробар ошганлигини, дарду армонсиз яшаб бўлмаслигини чуқур ҳис қилади.

Ташвишсиз ҳаёт ҳам
бахтсизлик, дўстлар,
Баҳтиёр одамга ташвиш ёр
эрур.
Армону дард ила ёнмаса
ҳислар,
Одамлар темирга айланиб
қолур.

Тўпламдан Б. Бойқобиловнинг «Афросиёб» достони ҳам ўрин олган. Бу достон икки қисмдан, яъни икки мактубдан иборат. Бу мактублар «Аждодларга мактуб» ва «Авлодларга мактуб» деб аталади.

Достонда шоир талантининг яна бир қирраси—халқимиз тарихини мукаммал билишлиги акс этган. Тарихий воқеалар қуруқ саналмасдан ўз ўрнида, меъёри билан бадиий тасвирланади.

Достон марказида лирик қаҳрамон, яъни шоир образи туради. Ўқувчи тарихий воқеаларни ана шу образ, шоир қалб призмасидан силқиб чиққан улкан фикрлар, жўшқин эҳтирослар жараёнида ҳис қилади. Бу сифатлар достоннинг ўқимишлилигини таъминлаган, асарнинг таъсир кучини оширган. Лирик қаҳрамоннинг йиллик Афросиёб тарихи қаърига шўнғир экан:

Халқин ўтмишига тош отган
одам,
Келажак ўқидан бўлғуси
ҳалок.
Номин қаро билан ёзур
тарих ҳам,
Ундайин фарзандни ота
қилур «оқ», — дейди.

Достонда Искандарнинг, араб босқинчиларининг, муғул истилочиларининг Афросиёбни эгаллагани, уларга қарши халқимиз кураши ҳамда аянчли ва ибратли қисмати ўқувчини ҳаяжонлантирарли даражада маҳорат билан тасвирланган. Асрлар бўйи ҳақиқат учун курашган Афросиёб халқининг ҳақ йўли ёрқин бўёқлардан баён қилинган.

Самарқандни Жаҳонгир Темурнинг ўз империясига пойтахт қилиши, шаҳарни гуллатишдаги халқнинг тинимсиз хизматлари, кўз ёшлари, Алишер Навоийнинг Шарқнинг бу билим масканида Абу Лайс каби ўз даврининг Афлотуни деб ном олган устоздан таҳсил кўриши, кейинги тож учун курашлар, ўзаро низолар ва ниҳоят «Аврора» садоларининг акс садоси бу шаҳарга етиб келганлиги самимий муҳаббат билан ёритилган. Бу самимийликни, ўз тақдирининг она шаҳар тақдири билан боғлиқлигини шоир «Аждодларга мактуб»нинг сўнгги сатрларида қуйидагича баён қилади.

Саодат қуёши кулган
Ватанда,
Бир юлдуз сингари порлар
Самарқанд.
Сайри боғ этмайин қайси
чаманда,
Қалбимнинг риштаси
шаҳримга пайванд.

Достоннинг иккинчи қисми «Авлодларга мактуб»да шоир келажак авлодларга ўз халқининг ўтмишини ҳурматлашни, уни қадрлаб, ҳеч бўямасдан баҳолаш лозимлигини уқтиради. Ўз замондошларини эса, тарихни тиклашда масъулият билан меҳнат қилганини, уни авайлашни қайта-қайта таъкидлайди.

Б. Бойқобилов «Учинчи авлод» достонида «Октябрнинг асаб системасидай жасур» авлоднинг, ўз тенгдошлари авлодининг дунёқарашларини, интилишларини ҳаётий, самимий акс эттирган.

Бу ўринда шоирнинг «Икромжон куйлаганда» шеърининг ҳам жозибали тасвирларга бойлигини таъкидлаб ўтмоқ даркор. Шеърда гўзал бир картина чизилганки, бу картина орқали ўқувчи чексиз Тайга ўрмонларини, шимол кенгликларини, майин таралаётган Икромжон қўшиғини ҳис қилиши табиий:

Тайга ўрмонини қўшиққа
чулғаб,
Икромжон куйларди
беармон.
Наврузда афсунгар қўшиқни
илғаб,
Гулзорлар товланар
нефармон.

Тўпламдан Тайга ўрмонлари манзараларини, Лена тошқинларини акс эттирувчи, Ватанимизнинг кенг ва қудратли эканини назмий сатрларда кўз-кўз этувчи яна бир қанча гўзал шеърлар, чет эл шоирлари ижодидан қилинган таржималар ўрин олган.

Китобнинг охирида филология фанлари доктори профессор Лазиз Қаюмовнинг шоир Барот Бойқобилов ижоди ҳақидаги «Сонет ва Санъат» номли сермазмун мақоласи берилган.

Шубҳасиз Б. Бойқобиловнинг «Мени кутинг, юлдузлар» тўплами шоир ижодида катта ўрин тутади, она юрт ишқини куйлаб, ижодкорнинг янада ижодий камолатга эришаётганидан далолат беради.

Нормўмин ОЧИЛОВ.

КОММУНИСТИК МЕҲНАТ БРИГАДАСИДА

ТОШКЕНТ. Сергей Старожук бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадаси бинокорлари «Главташкентстрой»нинг тўртинчи трести 19-қурилиш бошқармасида илғорлардан ҳисобланади. Қурувчилар Николай Злобин методи асосида ишлаб, пойтахтнинг Фрунзе районида республика саноат қурилиши материаллари министрлиги ахборот-ҳисоблаш маркази учун беш қаватли бино қурилишида жонбозлик кўрсатмоқдалар. Графикдан ўзиб ишлаётган бинокорлар кўплаб материалларни тежаш билан бирга, сифатга алоҳида эътибор беришмоқда.

Коммунистик меҳнат бригадаси деган юксак номни шараф билан оқлаётган бинокорлар 7 ноябргача ўнинчи беш йилликнинг икки йиллик планини бажаришга аҳд қилганлар.

Ф. МИХАЙЛОВ.

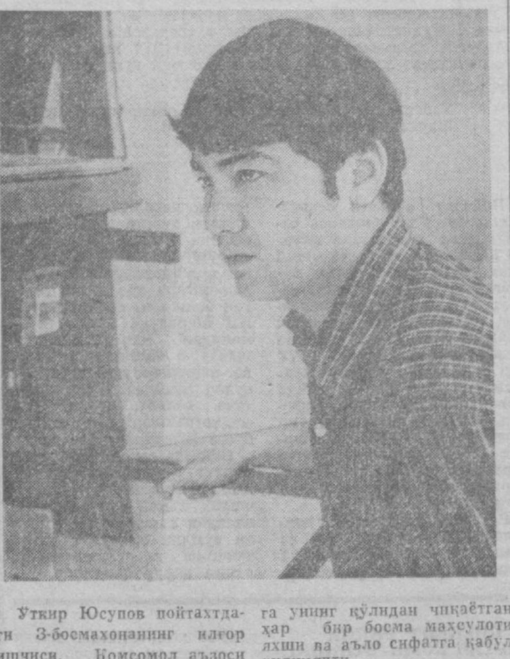

Ўткир Юсупов пойтахтдаги 3-босмахонанинг илғор ишчиси. Комсомол аъзоси бўлган бу йигит кунлик топшириқларини мунтазам 120—130 процент қилиб бажариш билан бирга жамоат ишларида ҳам актив иштирок этмоқда. Шу билан бирга унинг қўлидан чиқаётган ҳар бир босма маҳсулоти яхши ва аъло сифатга қабул қилиняпти.

Ўткир Юсупов шахсий беш йиллик топшириғини 3,5 йилда бажариш мажбуриятини олиб ишламоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

ЎРИНБОСАРЛАР

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ 31-шаҳар ҳунар-техника билим юрти ташкил топганига 34 йил бўлди. Ўтган давр мобайнида бу даргоҳни бир неча минг йигит-қиз битириб чиқди. Эндиликда улар моҳир ишчи бўлиб танилишган.

Билим юртининг кекса ўқитувчилари Улуғ Ватан уруши йилларини жуда яхши эслайдилар. 1943 йилда билим юрти эндигина ташкил этилган эди. Ўшанда Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз-вагон ремонти заводида малакали ишчилар жуда кам эди. Кўпчилик мутахассислар, малакали ишчилар она-Ватанни немис-фашист босқинчиларидан ҳимоя қилишга жўнаб кетишган эди. Завод коллективига 2 та бронепоезд қуриб бериш топширилган бўлиб. Ватаннинг бу буйруғини бажаришга навқирон билим юрти ўқувчилари ҳам жалб этилди.

Бу вазифани бажариш жуда муҳим иш эканлигини дарҳол тушунган ишлаб чиқариш устаси А. А. Белоцерковский билан ўқитувчи К. Б. Крючков бошчилигидаги ўқувчилар иккала бронепоездни — «Ғилдиракли қалъани» ўз қўллари билан йиғиб беришди. Бронепоездлар ўз вақтида Ватанимизнинг ҳимоя чизиғига етказиб берилди. Бу — билим юрти коллективининг оғир шароитда эришган биринчи муваффақияти эди.

Ўтган йиллар мобайнида жуда кўп нарсалар ўзгарди. Тор, ноқулай синфхоналар, лабораториялар ўрнига замонавий асбоб-ускуналар билан қуроллантирилди.

Маълумки, ҳозир ҳамма жойда ўнинчи беш йилликнинг улуғвор вазифаларини муваффақиятли бажариш учун ватанпарварлик ҳаракати авж олиб кетди. Бу яратувчилик ишида ишчи-деҳқон синфининг муносиб ўринбосарлари бўлмиш ёш электромонтёрлар, слесарлар, токарлар, механикларнинг ҳам муносиб ҳиссалари бор.

Билим юртида кадрлар тайёрлашга бўлган эътибор янада ошди. Ҳозир билим юрти ўқувчилари тепловоз машинисти ёрдамчиси, слесарлик, токарлик, электрик каби касбларни пухта эгалламоқдалар. В. Тетенкин, В. Понарьин, А. Белоцерковский, К. Крючков каби ишлаб чиқариш усталари ва ўқитувчилар ўқувчи ёшлар ўртасида катта тарбиявий-ташкилий ишлар олиб бормоқдалар.

Кейинги йилларда билим юртида кўплаб малакали мутахассислар тайёрланмоқда. 1976 йилнинг ўзида 500 ўқувчи ҳаётга йўлланма олди. Улар ҳам назарий, ҳам амалий малакага эга бўлган ҳунар эгаларидир. Бу ёш ишчилар асосан Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз-вагон ремонти заводида ва пойтахтимизнинг турли корхоналарида ишламоқдалар.

Улуғ Ватан уруши даврида кўрсатган хизматлари, социалистик Ватанни ҳимоя қилишга қўшган ҳиссаси эътиборга олиниб 1945 йилда умрбод сақлаш учун Қизил байроқ берилган эди. 1967 йилда эса Ватаннинг яна бир юксак мукофоти — Меҳнат Қизил Байроқ ордени топширилди.

Ш. МИРҲАБИБОВ.

МАККАЖЎХОРИКОР ШОФЁРЛАР

ЛАВҲА

ҚИШ чилласи изиллаган январь бошлари. Бошлиқ хонасида мажлис бормоқда. Мудир ўрнидан туриб, жимиб қолган мажлис аҳлига мурожаат қилди:

— Ўртоқлар, муҳим бир масала эсдан чиқай деди. Сизларга маълумки, ўтган йили ишлаб чиқаришга ёрдам тариқасида ўн гектарга яқин майдонда пахта етиштирган эдик. Ишимиз чакки бўлмади. Гектаридан 34 центнердан ҳосил кўтариб, совхозимиз хирмонига муносиб улушимизни қўшдик. Раҳмат, сизларга!— гараж мудири бироз тин сақлаб, яна сўзида давом этди.

— Маслаҳат шуки, бу йил пахта ўрнига дон учун маккажўхори эксак, нима дейсизлар?

Боягина сўзга чиққан меҳнат зарбдори Анатолий Подасинников ўтирган ерида қўл кўтарди.

— Қани, марҳамат, гапираверинг!— деди мажлисни бошқарувчи.

— Жуда тўғри маслаҳат, —деди у атрофидагиларга назар ташлаб.— Пахтада бироз кўзимиз пишиди. Энди дон етиштиришда ҳам омадимизни синаб кўрсак ёмон бўлмайди. Дон хусусида хўжалигингизга кўмак берсак-берибмиз-да, а, нима дейсизлар йигитлар?!

Хонада маъқулловчи хитоблар янгради.

— Ундай бўлса, масала ҳал!— деди мамнун оҳангда кулиб гараж мудири.— Тўртинчи бўлимдан юз гектар ер ажратиб беришмоқчи. Бориб еримизни кўришимиз, ишга ҳозирдан енг шимаришимиз лозим. Ўртоқлар, дам олувчилар эртага эрталаб шу ерда тўпланишсин.

— Қанча план беришмоқчи, ўртоқ мудир?!—кимдир орадан савол ташлади.

— Юз центнердан дон! Ахир илғорлардан орқада қолиб бўладими!...

...Май! Кенг дала. Белга урувчи дуркун ниҳоллар режа билан аниқ олинган эгатларни кўздан яширган. Уйқу билмас дала шабадаси эпкинида ям-яшил пайкаллар худди денгиз каби чайқалиб, макка барглари шохи лента мисол аста ҳилпираб нозланади.

Бу—шижоаткор шоферлар даласи. Улар ўзларига бириктилган ана шу маккажўхори майдонларидан бу йил юз центнердан дон топширишни мажбуриятини олишган. Пайкалларда иш ҳозир ҳимматга яраша бораётир. Вақтида суғорилиб, ўғитланган ва сифатли ишлов берилаётган ниҳоллар яхши авж олиб ўсяпти. Шу нарса диққатга сазоворки, ҳамма дала ишлари шоферларнинг ўз кучи билан дам олиш кунлари, ишдан бўш вақтларда амалга оширилаяпти. Бу хайрли ишдан ҳеч ким четда қолаётгани йўқ.

Қаторда норинг бўлса, юкинг ерда қолмайди, дейди халқимиз. Шу жиҳатдан олганда уқувли, тадбиркор ва ишбилармон раҳбар коллективни бошқариш, олға ҳаракат қилишнинг бош фигураси саналади. Гараж мудири Оғажон Сагатов қиёфасида биз бу фазилатнинг тўлақонли ифодасини кўрамиз. КПСС аъзоси, ўн етти йиллик шоферлик тажрибаси бўлган биринчи класс мутахассис, бир неча бор область мусобақаси ғолиби, «Дружба» қишлоқ Советининг депутати О. Сагатов шу коллективда ўсиб, вояга етди. Ишни, одамларни яхши билгани учун ҳам у жамоага уддабурронлик билан бошчилик қилаётир. Коммунистик меҳнат зарбдорининг хизматлари муносиб тақдирланмоқда. Қатор медаль ва Фахрий ёрлиқлари унинг шижоатли меҳнатига берилган муносиб баҳодир.

Бу серҳиммат, шижоаткор кишилар «Оққўрғон» совхози гаражида ишлашади. Илғор бригада бошлиқлари А. Подасинников, В. Братченко Д. Черемисин, ишчан шоферлар С. Мишенко, Б. Қурбонов, Т. Қобулов, И. Ф. Подасинников ва бошқаларнинг номини коллективда ҳурмат билан тилга олишади. 25—30 йиллик меҳнат стажига эга бу меҳнат кишилари ҳар жабҳада ёшларга ибрат ва устоз.

— Ана шуларнинг ғайрати ва ташаббуси билан гаражимиз районда энг намунали хўжаликка айланди,— дейди Оғажон Сагатов.

Ҳа, ташаббус бор жойда суръат, ўсиш ҳам бўлади. Агар коллектив муваффақиятларини таҳлил этсак, бунга тўла ишонч ҳосил қиламиз. Гаражда, аввало меҳнат тақсимоти тўғри йўлга қўйилган. Мавжуд 81 автомашина уч бригадага бириктиб берилган. Бу бригадаларга узоқ йил ишлаб, бой тажриба орттирган билимдон кадрлар бошлиқ қилиб тайинланган.

Ўнинчи беш йиллик шиори «Сифат ва самарадорлик» коллектив меҳнати мазмунини ташкил этади. Бу анъана кўпдан давом этиб келади. Коллективнинг 1972 йилдан буён авариясиз ишлаб келаётганлиги бунга яхши мисол бўлиш билан бирга, бу катта муваффақият ҳамдир. Мусобақа ва ўзаро тажриба алмашишнинг изчил ташкил этилганлиги туфайли ҳар йили машиналарнинг техник кўрик коэффициенти 97—98 процентни ташкил этмоқда. Бу ажойиб сифат кўрсаткичига эришишда шоферларнинг ўз ишига юксак масъулияти ва гаражда яратилган қулай шарт-шароит қўл келмоқда. Бу ерда замонавий асбоб-ускуналар билан бекаму-кўст жиҳозланган токарлик, темирчилик, электр цехлари, вулканизация мавжуд. Ремонт учун устахонага камдан кам берилади. Қишлоқ ҳайдовчилари учун яхши маданий-маиший шароит ҳам яратиб берилган.

Коллективда яна бир ажойиб ташаббус кенг қанот ёзган. Бу самарадорликка тааллуқли бўлиб, машиналарнинг бўш юришига қарши кураш ҳаракатидир. Гараж шоферлари ҳар километр-соатдан самарали фойдаланиш мақсадида асосий юклардан ташқари ёрдамчи юкларни ташиб бериш ҳақида ҳам доимо қайғурадилар. Агар ўтган йили бўш юриш умумий коэффициенти 15 машинага тўғри келган бўлса, бу йил уни тўрттага келтириш учун кураш бормоқда. Аҳил коллектив бу юбилей йилида юз минглаб тонна халқ хўжалиги юкларини ташиб беришга қатъий аҳд қилган ҳолда ғайрат кўрсатиб меҳнат қилмоқда.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
Оққўрғон райони.

Айни кунларда Калинин районидаги «Қорасув» совхози ишчилари эл дастурхонига кўплаб турли хил сабзавот маҳсулотлари етказиб бермоқдалар. Суратларда: (юқорида) хўжаликнинг С. Жўраев бошлиқ бригадаси ишчилари Ю. Жаъфаров, М. Холтаевалар терилган бодрингни кўздан кечирмоқдалар. Бу бригадада бодринг ҳосилдорлиги гектар бошига 150 центнерга етказилади. Пастда совхознинг Р. Алиев бошлиқ бригадаси далаларидан қабул пунктларига карам жўнатилмоқда.

Б. Сафаров фотолари.

ПАХТАЗОРДАН ДАРАКЛАР

ЎТГАН йили ҳар гектар майдондан 53 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарган Карл Маркс номли колхознинг Суннат Тошхўжаев бошлиқ бригадаси заршунослари юбилей йилида ҳосилдорликни 60 центнерга етказиш учун бел боғлаганлар. Бригаданинг мавжуд 110 гектар пахта майдонида ғўза ниҳоллари баравж ривожланяпти. Механизатордан Рўзибой Охунжонов, Абдулла Оллоёров, Хусан Олимовлар ғайрат кўрсатиб, кунига 8—10 гектар майдонга ишлов бермоқдалар. Колхознинг элликцентнерчилар ҳаракатига қўшилган И. Қўзибоев, М. Абдуллаева, Б .Умаров бошлиқ бригадаларида ҳам ғўза парвариши агротехника қоидалари асосида ўтказилаётир.

С. РАҲМОНОВА,
Чиноз райони.

●

ЯНГИЙЎЛ. Элликцентнерчилар ҳаракатига қўшилган «Партия XXI съезди» колхозининг С. Охунов бошчилик қилаётган бригада миришкорлари ғўзаларга ишлов беришни қизитиб юбордилар. Ниҳолларни бегона ўтлардан тозалашда бригада аъзоларидан Р. Аширова, Р. Халқназарова, Э. Исмоиловалар кундалик нормани ошириб бажариб, намуна кўрсатишяпти. Тажрибали деҳқонлардан Д. Мажидов, Т. Маҳкамовлар ҳар қатра сув қадрига етиб, ниҳолларга оби-ҳаёт тарашмоқда. Бу моҳир сувчилар ҳар куни 1,5—2 гектар майдондаги ғўзаларни сифатли суғормоқдалар. Бригаданинг 80 гектар пахтазорида ғўза ниҳоллари барқ уриб ривожланмоқда.

М. ШЕРҚЎЗИЕВА.

●

БЕКОБОД. Навоий номли колхознинг Худойберди Жавоқов бошчилик қилаётган бригада пахтакорлари 93 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан пландаги 28,6 центнер ўрнига 40 центнердан хирмон кўтариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Бу юксак марраи эгаллаш мақсадида ғўза парвариши агротехника қоидалари асосида олиб борилмоқда. Ниҳолларга ишлов бериш ва суғоришда механизатор Хаитбой Жавоқов, сувчилардан Абдуғани Исоқов, Мамадқул Мингбоевлар алоҳида ўрнак кўрсатишяпти.

А. ОЛЛОНАЗАРОВ.

* * *

Шунингдек, жамоатчи мухбирлардан оққўрғонлик **Т. Зокиров**, бекободлик **М. Абдукаримов**, **А. Тўлаев**, пискентлик **Р. Козимов** ўртоқлар ҳам дала миришкорларининг айни кунларда амалга ошираётган ишлари ҳақида ёзиб юборишган.

САБОҚ ВА ХУЛОСАЛАР

РАЙОНИМИЗ пахтакорлари юбилей йили шарафига 43 минг тонналик «оқ олтин» хирмони кўтаришга аҳд қилиб астойдил меҳнат қилмоқдалар. Шу пахтанинг 14000 тоннасини биз етиштирамиз. Шундай қилиб, районимиз бўйича олинган социалистик мажбуриятнинг бажарилишида ҳиссамиз ҳам, масъулиятимиз ҳам катта. Деҳқонларимиз бу масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда ҳар қачонгидан ҳам яхшироқ ишлаш, ўтган йили йўл қўйилган камчиликларни такрорламаслик учун ҳаракат қилмоқдалар.

Бу камчиликлар нималардан иборат эди: ғўза ягонаси чала ўтказилди. Кўсак қурти, шира, ўргимчаккана сингари ҳашоратга қарши ўз вақтида ва самарали кураш олиб борилмади. Экинга сув қўйиш 20 августда тўхтатиб қўйилди. Шу ва шу сингари қатор камчиликлар натижасида мўлжалдаги ҳосил етиштирилмади ва 1975 йилга нисбатан ҳосилдорлик салкам бир центнер камайиб кетди. Бунинг устига топширилган пахтадан 1800 тоннаси ифлослиги учун чегириб ташланди. Ҳосилнинг анча қисми паст сортларга сотилди.

Биз совхоз коммунистларининг очиқ партия йиғилишида мазкур камчиликларнинг рўй бериш сабабларини атрофлича таҳлил қилдик. Юбилей йилида ҳосилдорликни 37 центнерга етказишга сўз бердик. Шу ниятда бир қатор тадбирларни изчиллик билан амалга оширмоқдамиз. Жумладан 900 гектар ерга шудгордан олдин ва 3300 гектар ернинг ҳар гектарига баронадан олдин 300 килограммдан аммофос ва 100 килограммдан калий ўғити солинди. Хашоратга, жумладан кўсак қурти, кўк қуртга қарши чигит экишдан олдин ерга гексахларин сепилди.

Бу йил ер шароитимизни ҳисобга олган ҳолда 108-Ф навли чигит экилди ва текис ундириб олдик. Барча майдондаги ғўза ягонаси эрта тамомланди. Ғўзага сув бериш қизғин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг «1977 йилги вегетация даврида Ўзбекистон ССРнинг сув ресурсларидан фойдаланиш ва уларни тақсимлаш тўғрисида»ги қарори муносабати билан биз баъзи бир тадбирларни белгилаб олдик. Сувдан тежаб оқилона фойдаланиш, оқова сувларни исроф қилмаслик, ер ости сувларидан ҳам фойдаланиш тўғрисида режалар туздик. Масалан, ўтган йили совхозимизда 22 та насос ишлаган эди. Бу йил насослар сони 26 тага етказилди. Кўпроқ сув шимилиб кетадиган 300 метр ерга лоток ўрнатилди. Бу тадбир яна 30 метр ерда амалга оширилади. Сизот-ер ости сувларидан ҳам фойдаланиш учун 8 насос ўрнатишга тайёргарлик кўрилмоқда. Сувчилар сони оширилди. Уларга қулай маиший шароит яратилди. Ўтган йили хўжалигимизда 266 киши сувчилик қилган эди. Бу йил чигит суви бериш пайтида 550 киши ишлади. Саратонда сувчилар сони янада кўпайтирилади.

Шароф Мирсоатов, Мамалатип Умаров, Йўлдошхўжа Эшонхўжаев, Йўлчи Эгамназаров, Мамадали Сафарматов, Туроб Хусанов, Ёқуб Налибоев, Раҳмонберди Пирназаров, Ҳасан Нуралиев сингари тажрибали сувчилар кўпларга намуна, ёшларга эса устоз бўлмоқдалар.

Расул Жабборов, Мусаддин Шоазимов, Абдирашид Заидиллаев, Собир Иномов сингари 85 моҳир механизатор ёрдамида ғўза қатор оралари иккинчи марта культивациядан чиқарилди.

Сув камчил бўлиши кутилаётган бу йилги намни сақлаш ва ер ҳосилдорлигини оширишда маҳаллий ўғитларнинг аҳамияти жуда катта. Биз қишда пахта ерларига 18 минг тонна гўнг солган бўлсак, вегетация даврида шарбат қилиб оқизиш учун 5700 тонна маҳаллий ўғит жамғариб, дала бошларига чиқариб қўйдик. Бу соҳадаги ишни шу кунларда ҳам давом эттирмоқдамиз.

Агроном энтимологлар ёрдамида карталар бирма-бир кўздан кечириб 50 та тракторга ПГС осиб ҳашоратга қарши дори сепиляпти.

Минерал ўғит масаласида баъзи мулоҳаза ва эътирозларимиз бор. Мутахассислар минерал ўғитни 1 июнгача бериб тамомлаш керак, деб қайта-қайта тавсия қиладилар. Бу жуда тўғри талаб. Аммо ўғитни ўз вақтида ололмаяпмиз. Масалан, ҳозиргача хўжалигимиз эҳтиёжи учун зарур бўлган минерал ўғитнинг эллик процентига эгамиз, холос. Бу — ишимизга салбий таъсир қилмоқда.

Пахта ҳосилдорлиги йилдан-йилга ошиб боряпти. Илгари бир гектар ерда 70—80 минг туп, эндиликда эса 120—130 минг туп кўчат сақлаб қолинмоқда. Аммо минерал ўғит солиш нормаси сезиларли даражада ўзгармаяпти. Бу муаммони ҳам ҳал қилиш вақти келди.

Бир сўз билан айтганда юксак мажбуриятни бажариш учун астойдил курашмоқдамиз. Аммо бу ишимиз ҳар тарафлама яхши, деган сўз эмас. Яқинда район партия комитети томонидан ўтказилган текшириш вақтида айрим бўлим ва бригадалар ишида ҳали бирталай камчиликлар борлиги кўрсатиб берилди.

Биз сувдан тежаб фойдаланиш, хашоратга қарши курашиш билан бирга бегона ўтни таг-томири билан йўқотишга ҳам алоҳида эътибор беришимиз керак. Бунинг учун культивацияни ғоят сифатли ўтказиш талаб этилади. Ҳар туп ғўза серҳосил бўлиб ўсиши учун деҳқонларимиз ўзларининг бутун тажриба ва маҳоратини ишга соладилар.

Х. МИРЗАЕВ,
1-«Пискент» совхозининг директори.

САЙЛОВЧИЛАРНИНГ НАКАЗЛАРИ

ИЮНЬ 19 ЯКШАНБА — ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ МАҲАЛЛИЙ СОВЕТЛАРИГА САЙЛОВЛАР КУНИ

КАЛИНИН районидаги «Партия XXI съезди» колхозининг клубида Тошкент область Совети депутатлигига номзод Назмия Мирсоатова билан сайловчилар учрашдилар. Мирсоатова раҳбарлик қилаётган пиллачилар бригадаси ана шу учрашув арафасида пилла топширишни тамомлаганлиги тўғрисида рапорт берди. Ҳар қути қурт уруғидан 70 килограммдан биринчи сорт пилла — топшириқдагидан анча кўп ҳосил йиғиштириб олинди.

Учрашувда сўзга чиққан нотиқлар Н. Мирсоатова маҳаллий Советлар депутатлигига номзод қилиб, учинчи марта кўрсатилаётганлиги тўғрисида гапирдилар. Илғор колхозчи аёл область Совети депутати вазифасини ҳозир муваффақиятли уддалаётир. Унинг актив иштирокида чорвачилик фермаларининг комплекс механизациялаш амалга оширилмоқда. Шу йил баҳорда сайловчиларнинг яна бир наказн бажарилди. 90 ўринли болалар комбинатини барпо этиш бошланди.

(ЎзТАГ).

АГИТПУНКТЛАР ГАВЖУМ

БЕКОБОД районидаги «КПСС XXV съезди» совхозида ташкил этилган 6 та агитпунктда ҳозир иш қизгин. Агитатор ва пропагандистлар учун махсус қўлланмалар мавжуд. Турли плакатлар билан жиҳозланган бу шинам хоналарда сайловга тайёргарлик кетаяпти.

Агитпунктларнинг ҳаммасида навбатчилик пункти ташкил этилган. И. Сирожиддинов, И. Халилова каби агитаторлар бу ерда сайловчиларни қизиқтирган ҳар хил саволларга жавоб беришади.

Совхознинг 10 дан зиёд пропагандисти, 60 агитатор ва 100 дан зиёд сиёсий ахборотчиси аҳоли орасида тушунтириш ишларини олиб боришмоқда.

Т. МАҲКАМОВ.

Дунё овози — чет эл хабарлари

МУҲИМ ВИЗИТ

ПАРИЖ, 25 май. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Францияга қиладиган визити алоҳида аҳамиятга эгадир, деди Франция Ташқи ишлар министри Луи Де Гиренго «Фигаро» газетаси мухбири билан қилган суҳбатида. Бу КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг 1974 йилда Рамбуйедаги учрашувдан кейин Ғарб мамлакатига қиладиган биринчи визити бўлади ва шуни ҳам айтиб ўтиш жоизки, Л. И. Брежнев ана шу биринчи сафарини айни Францияга қилади.

Бизнинг Совет Иттифоқи билан муштарак манфаатларимиз ва муштарак позицияларимиз бор, деб таъкидлади министр. Биз кескинликнинг юмшатилишига, яъни Европада кескинликни камайтиришга ҳаракат қилмоқдамиз. Биз Яқин Шарқдаги можарони тинч йўл билан ҳал қилиш борасида Совет Иттифоқининг айрим таклифларига розимиз.

Биз ҳам Совет Иттифоқи каби БМТ Хавфсизлик Кенгашининг доимий аъзоси сифатида масъулмиз, яъни жаҳон миқёсида масъулмиз.

Лекин ўртамизда баъзи масалалар хусусида келишмовчиликлар ҳам бор, деди у.

Министр сўнгра, СССР билан Франция ўртасидаги иқтисодий ҳамкорликнинг ривожланаётганлиги муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Иккала мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқ, деб таъкидлади Л. Де Гиренго, 1973 йилдан 1978 йилгача бўлган давр мобайнида 1970—1973 йилларданга қараганда уч баравар ошади.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ЭЛЕКТРОН ТЕХНИКА КЎПЛАБ ИШЛАБ ЧИҚАРИЛМОҚДА

БЕРЛИН. Дрездендаги «Роботрон» комбинати электрон техника ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилган етакчи корхонадир.

Комбинат Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар электрон ҳисоблаш машиналари ягона системаси доирасида маълумотларни электрон ҳисоблаш системасини ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилмоқда. Бу система ҳар минутда 1 миллиардгача операцияни бажариш имкониятини беради.

Бу қудратли машина СССР, Польша, Болгария, Венгрия ва Чехословакияда чиқарилаётган қурилмалар билан комплектланмоқда. Мана шундай энг мураккаб электрон ҳисоблаш машиналаридан 50 тадан кўпроғи Совет Иттифоқига юборилди, 30 та машина Чехословакияда ишлаб турибди.

«Роботрон» коллективи ҳозирги вақтда Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида турибди.

ДУНАЙДА ГИГАНТ ЭЛЕКТРОСТАНЦИЯ

БЕЛГРАД. Дунай дарёсидаги «Жердап» гидроэлектростанцияси ўзининг беш йиллигини нишонламоқда. 1 миллион киловаттдан зиёд қувватга эга бўлган бу станция 1972 йилнинг май ойида мамлакатнинг энергетика системасига қўшилган эди. Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан қурилган Югославиядаги энг катта ГЭСнинг коллективи план топшириқларини йил сайин ошириб бажармоқда. ГЭСнинг олтита агрегати беш йил ичида мамлакатдаги электростанцияда ҳар йили ишлаб чиқарилаётган миқдорда электр қуввати ҳосил қилмоқда.

Бу йил «Жердап»нинг иккинчи навбатини қуришга киришилади. Янги гидроэнергетика комплекси ҳар йили 1,3 миллиард киловатт соат электр энергия ишлаб чиқаради.

АКАДЕМИЯНИНГ ЮБИЛЕЙИ

ВАРШАВА. Польша Фанлар академияси шу кунларда ўзининг 25 йиллигини нишонламоқда.

Польша Фанлар академияси ҳозирги вақтда қудратли илмий тадқиқот базасига эга. Унинг составида фаннинг турли соҳаларида ишлаётган 4 мингдан зиёд олим ва мутахассисларга эга бўлган юзга яқин ҳар хил институтлар ва комитетлар бор.

Польшанинг илмий муассасалари совет илмий марказлари билан мустаҳкам ҳамкорликда иш олиб бормоқдалар. 248 та совет ва 150 та поляк илмий-тадқиқот институтлари ва олий ўқув юртлари 400 мавзу устида биргаликда иш олиб бормоқдалар.

СОВЕТ ИТТИФОҚИНИНГ БУЮРТМАСИ БИЛАН

ПРАГА. Чехословакиядаги Детва машинасозлари совет буюртмачиларига ҳаммаси бўлиб 10 мингта погрузчик юбордилар. Бу йил СССРга 400 миллион кронликдан кўп замонавий техника, шу жумладан Брно ва Лейпцигдаги халқаро ярмаркаларда олтин медаллар билан мукофотланган 1 мингдан зиёд погрузчик юборади.

БОЛГАРИЯНИНГ ГУЛ МОЙИ

СОФИЯ. Болгария гул мойининг сифати ва ишлаб чиқариш миқдори жиҳатидан жаҳонда биринчи ўринда турибди. Гул мойи жаҳоннинг кўпчилик мамлакатларига юборилмоқда.

Болгария мутахассислари гулзорларда меҳнатни комплекс механизациялаш, касалликлар ва хашоратларга қарши курашишни янги воситаларини жорий этиш борасида катта иш олиб бормоқдалар. Мойли гуллар етиштиришни марказлаштириш ишлари 1980 йилда ниҳоясига етказилади. Мойли гуллар майдони 350 гектарни ташкил этади.

(ТАСС. 25 май.).

РЕЙТЕР АГЕНТЛИГИНИНГ ХАБАРИ

ЛОНДОН, 25 май. (ТАСС). Рейтер агентлиги Пекиндан олинган хабарида Ляонин вилоятининг маъмурий маркази Шэньян шаҳрида 8 киши ўлим жазосига ҳукм этилганлигини маълум қилади. Қатл этилганлар 20 ёшдан 30 ёшгача бўлган кишилардир. Агентликнинг хабар беришича, ўлим ҳукмлари шаҳарда осиб қўйилган эълонлардан маълум бўлиб қолган.

Агентлик бундан бир мунча илгари Фуцзянь вилоятида 10 амалдор ва Шанхайда 26 киши «сиёсий важлар» билан халойиқ ўртасида қатл этилганлигини билдирган эди.

БОЛГАРИЯ Халқ Республикасида Совет Иттифоқи техникавий ёрдами билан юзлаб корхоналар бунёд этилган. Суратда: совет ва болгар мутахассислари Девна шаҳридаги цемент заводини кенгайтиришда ҳам ҳамкорлик қилмоқдалар.

БТА—ТАСС фотоси.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

▲ ПРАГА. Чехия Социалистик Республикасининг социалистик академияси бу йил Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишланган 11 та тематик семинар ва неча ўнлаб лекциялар уюштиради. Бу семинар ва лекцияларнинг мавзулари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг халқаро аҳамиятига, совет маданиятининг ривожланиши ва унинг янги инсонни камол топтиришга ўтказган таъсирига, жаҳон социализм системаси тараққиётининг қонуниятларига тааллуқлидир. Социалистик академия бундан ташқари, «СССРда социализм ва коммунизм қурилишининг зафарли 60 йиллиги» диапозитив комплектини ва «СССРнинг ўнинчи беш йиллик плани»га доир бир қанча кўргазмали материалларни тайёрламоқда.

▲ БРЮССЕЛЬ. «Умумий бозор»га аъзо бўлган мамлакатларда 5,4 миллион ишсиз бор. Бу «умумий бозор» мамлакатларида меҳнатга қобилиятли бутун аҳолининг 5,2 процентини ташкил этади.

Ишсизлар сони 1976 йил апрелидан шу йилнинг апрелигача ғоят кўпайиб, Данияда 32,7 процентни, Бельгияда 15,2 процентни ва Францияда 11,5 процентни ташкил этди.

▲ БОНН. Франкфурт-Майнда «Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашдан кейин халқаро кескинликни юмшатиш сиёсати соҳасида янги қадамлар» деган мавзуда халқаро симпозиум ўтказилди. Бу симпозиумда Европадаги 16 мамлакат, шу жумладан Совет Иттифоқининг олимлари ва публицистлар қатнашди.

Кенгаш қатнашчилари аввало, стратегик ҳужум қуролларини чеклаш, Марказий Европада қуролли кучлар ва қурол яроғларни қисқартириш соҳасида конкрет тадбирларни амалга ошириб, сиёсий кескинликни юмшатиш жараёнини давом эттириш ва уни ҳарбий кескинликни юмшатиш билан тўлдириш зарур эканлигини якдиллик билан таъкидладилар.

▲ БАҒДОД. Бу ерда Совет Иттифоқи билан Ироқ Республикаси ўртасида 1977 йилги товар-обороти тўғрисидаги протокол имзоланди.

Имзоланган ҳужжатга мувофиқ, Совет Иттифоқи Ироққа машина ускуналар, саноат хом ашёси ва материалларини, газлама, химиявий моллар, дори-дармон, фотоаппарат, радиоприёмник, телевизор ва шу сингариларни етказиб беради.

Ироқ томони Совет Иттифоқига нефть, хурмо, кўн-чарм, жун ва анъанавий экспортнинг бошқа молларини юбориб туради.

▲ НАЙРОБИ. Африканинг жанубида вазият кескинлашганлиги учун Ғарб давлатлари ва кўп миллатли компаниялар жавобгардир. Улар Жанубий Африка Республикасига қурол-яроғ етказиб бермоқдалар, ирқчиларнинг ҳарбий потенциалини кўпайтирмоқдалар. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг апартеидга қарши махсус комитети раиси, Нигериянинг БМТдаги доимий вакили Л. Гарриман бу ерда шу ҳақда гапирди. У жаҳондаги барча тараққийпарвар кучларни Африканинг жанубидаги миллий озодлик ҳаракатларига ёрдамни кучайтиришга даъват этди.

(ТАСС, 25 май.).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ КОНСЕРВАТОРИЯСИ 40 ЁШДА

ТЎНҒИЧ ОЛИЙ МУЗИКА МАКТАБИ

СУРАТЛАРДА: (юқоридан пастга) Ўзбекистон халқ артисти Насим Ҳошимов ва концертмейстер С. Цой студентлар билан машғулот ўтказмоқда. Скрипка класси бўйича доцент вазифасини ўтовчи И. Н. Рейдер IV курс студенти Ҳолида Бахтиёрованинг куй чалишини кузатмоқда. Чанг класси бўйича профессор вазифасини ўтовчи А. А. Одилов ва концертмейстер Л. Чешейколар эса студентлардан С. Бекетаева ҳамда Х. Акрамоваларга сабоқ бермоқда.

С. Маҳкамов фотолари.

САНЪАТ ҳаётни билиш ва коммунистик асосда ўзгартиришнинг муҳим воситасидир, деган эди В. И. Ленин. Дарҳақиқат, санъат олами кишиларни бадиий тарбиялашда, маънавий гўзалликни қарор топдиришда муҳим ўрин тутади. Бунда бадиий таълим системасининг аҳамияти беқиёсдир.

Республикамиз маданий ва маънавий ҳаётида салмоқли ўрин эгаллаб келаётган Тошкент Давлат консерваторияси чинакам кадрлар ўчоғига айланди. Йирик санъат кошонаси сифатида эъзоз топган бу даргоҳ шу кунларда ўзининг 40 йиллик юбилейини нишонламоқда. Консерваториянинг проректори Қ. УСМОНОВ унинг босиб ўтган шонли йўли ҳақида мухбиримизга қуйидагиларни гапириб берди.

— ТЎНҒИЧ ОЛИЙ музика мактабининг очилиши республикамиз маданий ҳаётида катта воқеа бўлди. Ўттизинчи йилларнинг бошларида Ўзбекистонда маданий-оқартув муассасаларини ташкил этиш ва бадиий таълим системасини ривожлантириш учун кулай шарт-шароитлар вужудга келган эди. 1936 йилда Тошкент консерваторияси ва Ўзбекистон филармонияси иш бошлади. 1934 йилда Тошкентда очилган олий музика мактаби консерватория учун ўқув базаси бўлиб хизмат қилди.

Бу олий музика ўқув юртининг ташкилотчиларидан бири ва биринчи директори А. И. Бочкарев ўз эсдаликларида санъат даргоҳининг ўша дастлабки йиллардаги фаолияти ҳақида ҳикоя қилади. Республика Маориф Халқ Комиссарлиги музика мактабини очиш тўғрисида қарор қабул қилди. Ўшанда мавжуд олий музика мактаби педагогик коллективи орасида на бир профессор, на бир доцент бор эди. Бу ҳол, ўқитувчи кадрларга бўлган эътиборни янада кучайтирди.

Республикамизда катта ижодий фаолият кўрсатаётган В. А. Успенский, Е. Е. Романовская каби атоқли ижодкорлар бу ишга яқиндан бош қўшдилар.

СССР Халқ Комиссарлар Совети 1936 йилнинг июлида Тошкент Давлат консерваториясини очиш тўғрисида махсус қарор қабул қилди. 1 октябрдан эътиборан, консерватория иш бошлади. Дастлаб бир қатор қийинчиликларни енгишга тўғри келди. Абитуриентлар етишмасди. Шунинг учун маҳаллий кадрларни бу ерга кўпроқ жалб этишга, педагогик коллективни малакали мутахассислар билан таъминлашга жиддий киришилди.

— Шу борада яна қандай тадбирлар амалга оширилди!

— Эзгу ният йўлида бошланган иш кўп ўтмай юришиб кетди. Консерватория фаолият ва тараққиёт йўлига тушиб олди. Бу ерда уч йиллик тайёрлов бўлимининг очилиши кадрларга бўлган эҳтиёжни қондиришда муҳим ижобий роль ўйнади. Ушбу бўлимда қўшиқчилар, дирижерлар ва композиторлар малака ва билим ҳосил қилишарди. Машғулотларни олиб бориш учун опера театри ва Ўзбекистон радиоси оркестридан таниқли созандалар ва қўшиқчи артистлар ҳам таклиф этилди.

Бир неча янги кафедралар вужудга келди. Улар турли мутахассисликлар бўйича машғулотлар олиб бориладиган маҳорат мактабига айланди.

Шу ўринда Москва Давлат консерваториясининг ёрдамини ҳам айтиб ўтиш лозим. Кадрларни комплектлаш йўлида москвалик мутахассисларнинг иш тажрибаларидан кенг фойдаланилди. Г. Г. Нейгауз, В. В. Шебалин, М. Г. Коган каби санъат арбоблари ҳам ўз ҳамкасбларидан ёрдамларини аямади. Айниқса, машҳур композитор Р. М. Глиэр ва С. Н. Василенколарнинг хизматларини алоҳида кўрсатиб ўтиш даркор. Умуман бу санъаткорларнинг самарали ижодиёти ўзбек музикаси тараққиёти билан узвий боғланди.

Устоз композитор В. А. Успенский ҳам кадрлар тайёрлаш билан бевосита шуғулланди. У консерваториянинг илмий-методик кабинетида жўшқин иш олиб борди. Кўплаб халқ куйларини ёзиб олди ва уларни халқ чолғу асбобларига мослаштирди.

— Ўқув-методик ишлар соҳасидаги ютуқлар ҳақида ҳам гапирсангиз!

— Ўқув моддий базасининг яратилиши билан таълим-тарбия ишлари ва мазмуни ҳам кенгая борди. Музика таълимига оид дастлабки дарслик ва қўлланмалар ҳам яратишга киришилди. Бунда моҳир санъаткор Е. Е. Романовская томонидан амалга оширилган экспедициялар муҳим роль ўйнади. Ёзиб олинган музика фольклори материаллари, чолғу куйлари янги адабиётлар яратиш имконини берди. У студентлар учун дарслик ва ўқув қўлланмаларининг дастлабки намуналарини тайёрлади. Унинг «Сольфеджио» дарслиги ўзбек музика материаллари асосида ёзилди. И. Акбаров билан ҳамкорликда эса унинг «Нота саводи» қўлланмаси босилиб чиқди. «Ўзбек музикаси қисқача курси» номли асари чоп этилди.

— Улуғ Ватан уруши йилларидаги фаолият ҳам консерватория тарихида алоҳида ўрин тутади, албатта. Бу ҳақда сиз нималарни айтиб ўтишни истар эдингиз!

— Бу даврда таълим-тарбия ишлари изчил давом эттирилди. Уруш йилларида Ленинград консерваториясининг коллективи Тошкентга кўчиб келди. Киев ва Одесса консерваторияларининг фаолияти ҳам Тошкентда давом эттирилди. Бу эса Тошкент Давлат консерваториясининг, айниқса профессионал жиҳатдан камолатга эришувини таъминлади.

Москва ва Ленинград консерваториялари билан алоқа янада кучайди. Консерваториянинг тараққиёти СССР халқ артисти Мухтор Ашрафий номи билан ҳам чамбарчас боғлиқдир. Сермазмун ҳаётининг сўнгги дақиқаларигача бу атоқли санъаткор шу даргоҳ меҳри билан яшади. Эндиликда бу кадрлар ўчоғи унинг номи билан юритилмоқда.

ДУТОР СЕҲРИ

ОЛОВЛИ йиллар... Дутор тўлқинига дутор ноласи қўшилиб, безовта бир куй янграрди даврда. Ҳавасларга, орзуларга, нафосатга тўлуғ бир қўшиқ туғилмоқдайди. Бу қўшиқ — Совет давлати эди.

Бўстонлиқ атрофидаги қишлоқлар аҳолиси ҳам бу қўшиқ жарангидан баҳраманд бўла бошлади. Айниқса, Ҳолбой Комилов ўзида йўқ шод эди. Унинг қалбидаги бутун оҳанглар озод давр навосига ҳамоҳанг бўлиб, чарчашу ҳориш нималигини билмасди. Вужудидан шижоат ёғиларди. Ўзи туғилиб-ўсган ерларда Совет ҳокимиятининг мустаҳкамланиши учун бор кучини аямай сарфларди.

Бир куни унинг уйига дўстлари йиғилди. Гурунг қизиди. Сўнгра Холбой Комиловдан дўстлари дутор чалиб беришни илтимос этишди. У тўрдаги деворга осиғлиқ дуторни олиб созлади-да, торларга аста тил кирита бошлади. Бирин-кетин куйга-куй уланаверди.

Тўсатдан ҳовлини от дупури тутиб, уй эшиги тарақлаб очилди. Ўлтирганларнинг ҳаммаси донг қотиб қолди. Эшикдан одамдан аввал бешотар милтиғи кирди...

Дутор чил-парчин бўлди. Қўли боғлиқ Холбой Комиловнинг юраги оёқ остида топталгандек бўлди гўё. Бу ҳам камлик қилган экан. Уни қопга солиб, оғзини ечилмайдиган, узилмайдиган чилвир билан боғлашди. Чилвир учини асов от думига улашди...

Отга қамчи босилди. Хотин-халаж ув тортиб юборди. Отлиқлар ўзлари келган томонга ғойиб бўлишди...

Улар босмачилар тўдаси эди. Бу тўда Бўстонлиқ тоғларига ин қуриб, ўқтин-ўқтин қишлоқларга ҳужум қилиб турарди. Лекин уларнинг шохи қайрилган, сичқонининг ини минг танга бўлиб, тоғу-тошлардан паноҳ излаб юрган кезлар эди. Сўнгги кунларини жон талвасасида ўтказаётган бу кимсаларнинг вужудини ҳасад ўти қамраб олган, пайтини топиб бахти кулганлардан аламларини олишга, янги тузум, ишчи-деҳқон ҳокимиятининг жонкуярлари ва фирқа аъзоларини ўлдириб кетишга уринарди. Уларнинг сўнгги ҳужуми Холбой Комиловга қаратилди.

Қопга солиб, от думига боғланган Холбой Комилов қай вақтда ҳушидан кетганини билмасди. От эса ўз думига илашиб, ортидан қолмаётган қопдан ҳайиқиб бошни оққан томонга чопар, қора терга тушиб кишнар эди. Қоп харсангларга урила-урила судралиб борарди. Охири чидаш бермай титила бошлади. Ниҳоят қопнинг йиртиғи каттариб, Холбой Комиловнинг беҳуш жасади тушиб қолди. Балки у шу куйи ҳеч қачон ўрнидан турolмасди. Бахтига қизил аскарлар уни топиб олди.

У ҳарбий касалхонада кўзини очди. Аъзои бадани моматалоқ бўлиб, қўл ва оёқлари бутунлай ишдан чиққанди. Врачларнинг катта хизмати эвазига ҳаёти сақланиб қолди. Уйга қайтди. Лекин дутор чертишдан бир умр маҳрум бўлди. Унг қўл ва ўнг оёғи шол бўлиб қолганди. Санъатга бўлган туганмас ишқи юрагида армон тугунини қолдирди. Бу дард тугуни тобора катталашарди. У ўғилларидан бирини санъаткор қилиб етиштиришни дилига тугиб қўйди...

1946 йили Холбой Комилов қалбидаги армон бироз енгиллашгандай бўлди. У бу кезларда райкомда ишларди. Шу йили у Бўстонлиқ районида илк марта санъаткорлар ансамблини ташкил этди. Бу ансамблда айниқса Мулла Махсум ўз санъати билан элга танилган эди. У танбур ва дуторни маҳорат билан чалар, мақомларни юракдан берилиб айтарди. 1947 йил февраль ойида Холбой Комилов ўғли Коммунарни ансамблга киритади ва Мулла Махсумга шогирдликка топширади.

УЛУҒ ОКТЯБРЬ 60 ЙИЛЛИГИГА

Коммунар у ерда икки йил ишлаб, бир мунча музикадан хабардор бўлгач, ота орзусининг уфқи ёришгандай бўлди. У ўғлини 1949 йил Тошкентдаги Ҳамза номли музика билим юртига ўқишга юборади. Истеъдодли Коммунар 1951 йили Москвада бўлиб ўтган Ўзбекистон адабиёти ва санъати декадасига борган халқ чолғу-асбоблари оркестрида иштирок этади.

Коммунар билим юртини муваффақиятли тугатгач, 1955 йили Тошкент Давлат консерваториясига кириб ўқий бошлайди. 1956 йили Бутун жаҳон ёшлар фестивалида қатнашади. Аммо 1958 йили унинг онаси вафот этиб қолади. Ўқишни давом эттиришга имкон бўлмайди. Шу йил у Навоий номли Ўзбек Давлат академик катта опера ва балет театри ҳузуридаги концерт бригадасига ғижжакчи бўлиб ишга ўтади. Халима Носирова, Галия Измайлова ва бошқа машҳур санъаткорлардан ташкил топган бу концерт бригадасининг халқ чолғу-асбоблари ансамблини Фозилжон Харратов бошқарар эди. Коммунар бу ерда фақат ишлабгина қолмай, устоз музикачилардан тинимсиз музика сирларини ўрганар, ўз маҳоратини оширишга уринар эди. Жумладан, у Ўзбекистон халқ артистлари Дони Зокиров, Юнус Ражабий ва бошқа устоз санъаткорлардан таълим олади. Ғанижон Тошматов, Комилжон Жабборов сингари музикачилардан эса мақом оҳангларини ўрганади.

1967 йилдан бошлаб Коммунар Комилов «Баҳор» ансамблида хизмат қилади. Жаҳонгашта Ўзбекистон «Баҳор»и унинг учун катта дорилфунун вазифасини ўтади. Энди унинг ғижжаги жўр бўлган куйни ўзбек халқигина эмас, балки Совет Иттифоқи ва чет эл халқлари ҳам мириқиб тинглай бошлади. Жумладан, у «Баҳор» ансамбли коллективи билан Россия, Болтиқбўйи республикалари, Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон, Арманистон, Озарбайжон ва бошқа қардош республикаларда бўлди. Шунингдек, Болгария, Польша, Чехословакия, Венгрия, ГДР, Монголия, ГФР, Арабистон, Лаос ва бошқа кўпгина чет эл мамлакатларида бўлиб, «Баҳор» ансамблининг гастроль концертларида иштирок этди.

Коммунар Комилов моҳир ғижжакчигина эмас, куй басталовчи бастакор ҳамдир. У яратган куйлар халқчиллиги, нафис ва оҳанграбодай дилтортарлиги билан ажралиб туради. У куй басталаган қўшиқларни тинглаганингизда эса дилингиз завққа тўлиб, ҳислар дарёси шарқираб оққан ўзга бир оламга кириб қолгандай бўласиз. Бинобарин унинг «Ўйнагил», «Нозик табассум» куйлари, Назармат шеъри билан айтиладиган «Гуллар чиройи», Пўлат Мўмин шеъри билан айтиладиган «Дилда сен», «Яхши қиз», Завқий шеъри билан айтиладиган «Кўзим» сингари ўйлаб қўшиқлари, Галия Измайлова ижро этадиган «Гўзал ой», «Бухорочa», Гулшод Отабоева ижро этадиган «Наво ўйнар» каби рақс-куйлари аллақачон халқимизнинг дилидан жой олган.

Коммунар Комилов ҳозир ҳам «Баҳор» ансамблида хизмат этмоқда. У отаси орзу қилган санъаткор бўлиб етишди. Ҳа, бир умр дутор дарди юрагини ўртаб келган Холбой отанинг бугунги кунда чеҳраси равшан. Чунки унинг Коммунардан бошқа яна икки ўғли санъатга астойдил меҳр қўйган. Қаҳрамон Комилов яккахон ғижжакчи бўлса, Камолиддин Комилов кларнет ишқибозидир.

Бу оила фарзандлари келажакни, халқни ўйлайдиган ва халқ учун хизмат қилаётган фарзандлардан. Шу оддий оила босиб ўтган йўлни ҳар бир хонадон босиб ўтган десак, янглишмаймиз. Чунки минг-минглаб ота-боболаримиз ҳозирги авлод бахти учун курашган, не-не азобларга дучор бўлган. Улар кураши туфайлигина Улуғ Октябрь инқилоби ҳадя этган озодлик, бахт-саодат асраб қолинди. Коммунистик партия олиб бораётган доно сиёсат ва халқимизга кўрсатилаётган беқиёс ғамхўрлик туфайли инсонлар орзуси рўёбга чиқмоқда. Ота-боболаримиз кўрмай армонда кетган бахтиёр кунлар лаззатини фарзандлари тотимоқда.

Э. МУҲАМЕДОВ.

✦ ПОЙТАХТИМИЗДАГИ Тельман номли маданият ва истироҳат боғи шу кунларда шаҳар меҳнаткашларининг севимли ҳордиқ масканига айланган. Бу ерда янгидан иш бошлаган Чехословакиянинг «Луна-парк»и, айниқса, дам олувчилар билан гавжум. Суратларда: боғда сайил пайти.

В. Таран фотолари.

Спорт

ҚИЛИЧБОЗЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Вильнюс шаҳрида Литвада қиличбозлик тараққиётининг 30 йиллигига бағишлаб халқаро турнир ўтказилди. Бу қизиқарли мусобақаларда Германия Демократик Республикаси, Болгария, Чехословакия кучли командалари билан бир қаторда Белоруссия, Озарбайжон, Латвия, Литва, Эстония ва Ўзбекистон қиличбозлари ҳам куч синашдилар.

Мушкетерларнинг бу баҳсларида Ўзбекистон терма командаси муваффақиятли қатнашди. Вакилларимиз команда ҳисобида ажойиб натижа кўрсатиб, фахрли иккинчи ўринга кўтарилдилар.

Шуни айтиш керакки, командамиз составида асосан Бутуниттифоқ ёшлар спорт ўйинларига тайёргарлик кўраётган қиличбозлар республикамиз шарафини ҳимоя қилдилар.

Шахсий ҳисобда ҳам Ўзбекистон вакилларининг омади келди. Спортчиларимиздан икки киши фахрий шохсупанинг энг юқори поғонасидан жой олишга муяссар бўлишди. Булар шамширчилар мусобақаси ғолиби Борис Либерман ва рапирачи Виталий Логвиниллардир.

МАСТЕРЛИК НОРМАСИНИ БАЖАРИБ

Республика ёшларининг II спорт ўйинлари программасидаги камон отиш мусобақалари «Меҳнат резервлари» кўнгилли спорт жамияти вакили Антонина Чернова учун омадли бўлди. У М-2 машқида 2248 очко натижа билан турнир ғолиби бўлди. Антониннанинг бу кўрсаткичи шунингдек унга «СССР спорт мастери» фахрий унвони нормативини бажариш имконини ҳам берди.

Умуман «Меҳнат резервлари» жамияти вакиллари камончилар мусобақасида яхши қатнашдилар. Улар команда ҳисобида ҳам биринчи ўринни эгаллашди. Иккинчи ўринни «Меҳнат» коллективи, учинчи ўринни армия спорт клуби командаси ишғол қилди.

Шахсий ҳисобда шунингдек тошкентлик армиячи А. Колсанов ҳам муваффақият қозонди. У 2103 очко натижа кўрсатиб, фахрий шохсупанинг тўрига кўтарилди. Камончилар турнири спорт ўйинлари программасидаги 27 та турнинг йигирма биринчи мусобақаси эди.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ҳунар-техника таълими давлат комитети
ЛЕНИН ВА МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ Ю. А. ГАГАРИН НОМЛИ «ТАШТЕКСТИЛЬМАШ» ЗАВОДИ ҚОШИДАГИ

87-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1977—1978 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: токарлар, фрезерчилар, слесарь-йиғувчилар, слесарь-ремонтчилар, электромонтёрлар, газ-электр пайвандчилар, операторлар, дурадгорлар.

БИЛИМ ЮРТИГА 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТИ БЎЛГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ЎҚИШ МУДДАТИ — 1—3 ЙИЛ.

Билим юртига қабул қилинганлар 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош, ишлаб чиқариш практикаси давридаги иш ҳақининг 33 проценти ва ётоқхона билан таъминланадилар.

ЗАВОД ҚОШИДА КЕЧКИ МАКТАБ ВА ТЕХНИКУМ БОР.

Уч йиллик таълим группасида ўқиган ўқувчиларга ўрганган мутахассислиги ва ўрта маълумоти тўғрисида диплом берилади.

Билим юртини аъло баҳо билан тамомлаганларга олий ўқув юртларига кириб ўқиш учун йўлланма берилади.

ЎҚИШ ДАВРИ УЗЛУКСИЗ ИШ СТАЖИГА ҚЎШИЛАДИ.

Билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидагилар қўшиб топширилади: гувоҳномалар: туғилганлиги тўғрисида, маълумоти ҳақида, мактабдан характеристика, справкалар: медицина справкаси, (286-форма), турар жойидан, ота-онасининг иш жойидан; 6 та фотосурат (3x4 см.).

АРИЗАЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳри, Текстильная кўчаси, 7-уй (7, 9, 11, 14, 21, 24-трамвайлар, 2, 6, 13, 15, 16-троллейбуслар, 2, 3, 18, 45, 50, 54, 58-автобусларнинг «Социалистик шаҳарча» бекати). Телефонлар: 53-95-23, 53-95-21, 53-95-26.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими давлат комитети
В. П. ЧКАЛОВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ БАЗАСИДАГИ
ЯНГИ ТАШКИЛ ҚИЛИНГАН
С. И. КАДИШЕВ НОМЛИ 166-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1977—1978 ўқув йили учун
қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МЕТАЛЛАР БЎЙИЧА УНИВЕРСАЛ ТОКАРЛАР ВА УНИВЕРСАЛ ФРЕЗЕРЧИЛАР, УЧУВЧИ АППАРАТЛАРИНИ ЙИҒУВЧИ-СЛЕСАРЛАР, МЕХАНИКА-ЙИҒУВ ИШЛАРИ БЎЙИЧА СЛЕСАРЬ, ЁҒОЧ ИШЛАРИ БЎЙИЧА ДУРАДГОРЛАР.

Ўқиш муддати — 3 йил.

ЎҚИШГА 8-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ТОШКЕНТЛИК ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Шаҳарнинг чекка қисмидан келувчилар ётоқхона билан таъминланадилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ БИТИРГАНЛАР ЎРТА МАЪЛУМОТ ҲАҚИДА АТТЕСТАТ ВА КАСБЛАРИ ҲАҚИДА ДИПЛОМ ОЛИБ В. П. ЧКАЛОВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ-ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА ИШГА БОРАДИЛАР.

Билим юртини аъло баҳолар билан тугатганлар олий ўқув юртлари ва техникумларнинг сиртқи ҳамда кечки бўлимларига конкурсдан ташқари қабул қилинадилар.

ЎҚИШЛАР ТЕХНИКА ВОСИТАЛАРИ БИЛАН ЖИҲОЗЛАНГАН ФАН КАБИНЕТЛАРИДА ЎЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Ўқиш даврида ўқувчилар заводдан бериладиган имтиёзлардан фойдаланадилар.

Ўқувчиларнинг дам олишлари учун Чимён атрофида махсус дам олиш лагери бор.

Шунингдек, ўқувчилар ўқиш даврида бепул уч маҳал иссиқ овқат, кийим-бош билан таъминланадилар.

Ўқувчилар ишлаб чиқариш практикасида ишлаган иш ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари лозим: ариза, таржимаи ҳоли, маълумоти тўғрисида ҳужжат, паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома, медицина картаси (тасдиқланган), турар жойидан справка, 4x5 см. катталикдаги 6 дона фотосурат, Т—2 формадаги шахсий карта.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ҳамза райони, Генерал Петров кўчаси, 329-уй (20-трамвай ва 30-автобуснинг «166-билим юрти» бекати), қабул комиссияси.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30 — Китоб сенинг ҳаётингда. 11.15 — **Икки ташвишли кун** (бадиий фильм). 11.40 — **Миллионлар ленинча университети.** 15.00 — **Ҳужжатли фильмлар.** 15.50 — Тарих саҳифалари. 16.15 — Шахмат мактаби. 16.45 — **Киноальманах.** 17.30 — **«Объектив».** 18.00 — Москва ва москваликлар. 18.30 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Концерт. 19.30 — **Инсон ва қонун.** 20.00 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 20.35 — О. Бальзак романи асосида ишланган бадиий фильм (5-серия). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Футбол: «Динамо»** (Москва) — **«Динамо»** (Киев).

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — **Одам бўлмас** (бадиий фильм). 18.30 — **Мультфильм.** 18.45 — Студентлик — олтин даврим. 19.15 — Буюк ва қудратли... 19.45 — «Ахборот». 20.00 — **Оламга саёҳат,** 21.00 — «Ахборот». 21.20 — **Концерт.** 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Чорвачилик: тажриба ва проблемалар. 22.50 — **Муқаддима** (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Ўқув кўрсатуви. 19.35 — **СССР халқларининг қўшиқ ва рақслари.** 20.05 — Совет давлати ва ҳуқуқи асослари. 20.35 — Тошкент янгиликлари. 20.55 — **Кўча ҳаракати хавфсизлиги Бутуниттифоқ кўриги.** 21.20 — **Чегарада сокинлик** (бадиий фильм).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27 V да **Жизель,** 28 V да **Травиата,** 29 V да **Этик кийган мушук.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27 V да **Келинлар қўзғолони,** 28 V **Ўғирланган умр,** 29 V да **Келинлар қўзғолони** (12.00), **Қиёмат қарз** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27 V да **Ўжарлар,** 28 V **Оддий мўъжиза,** 29 V да **Муқаддас диёр.**

Кино

САНЪАТ САРОЙИ — **Миллионни қандай ўғирлаш керак** (катта зал), **Зита ва Гита** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими (1, 2 сериялар) — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 14, 17, 20.00), «ДРУЖБА» (12, 15, 18.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18, 21.00).

Биз бир-биримизни шундай севардикки... «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 15, 18, 21.00), «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Бизнинг бурчимиз — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Юран калитини излаб — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

«Йўлбарслар» тунда пайдо бўлади — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12, 14, 16.00).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача, Эълонлар — 338142.

Р. 01430. Ўзбекистон Компартиясининг Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64583. Г. 1630.